

GALO PRADŽIA

IS EGIPTO ZEMES...

Kai iš Suezio kanalo zonos pasitraukė paskutinis Anglijos karinis, „Laiko“ skaitytojai ta proga buvo supažindinti su kanalo istorija. Ta pačia proga buvo paminėta Egipte vykstančios iškilmės ir Šepilovo, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro, dalyvavimas šioje šventėje. Jau tada galima buvo numatyti, kad dėl šio svarbaus vandens keio tarptautinėje politi-

kiek vėliau Londonas, — pareiškė, kad Asuano užtvankos statyba šių kraštų neinteresuoja. Tuo būdu Naseriui beliko tikėtis tik Maskvos Šepilovo lūpomis pažadėtosios paramos, kuri pasirodė besanti grynas komunistinės propagandos burbulas. Tuo būdu, Naserio egiptiečiams pažadėtoji gerovė, pasirodė kaip graži, bet tuščia svajonė. Gražios ugingos ir patriotinės Naserio kalbos pasirodė neturin-

3. Naujo kanalo, jungiančio Viduržemio ir Raudonąją jūrą, kasimas per Izraelio valstybės žemes.

Nenorėdami per daug gilintis į ši trijų galimybių nagrinėjimą, norime vis dėlto paminėti, kad visos trys savyje slepia didžiulius pavojus ir daugybę staigmenų, kurių kiekvienu momentu galima susilaukti.

Trumpai suglaudus, Egipto noras „išsilaisvinti“ iš vakarų

koje susidarys nemaža galvosūkių.

Suezio kanalo kompanijos startas turėjo baigtis 1968 m., kurios atnaujinimas, kaip tai buvo viešai pareiškusi Egipto vyriausybė, nebebuvo numatomas.

Pavykus pašalinti Anglijos karinius apsaugos vienetus iš kanalo zonos, Egipto vyriausybė pamažu vis daugiau ir daugiau ėmė kištis į Suezio kanalo priežiūros reikalus, varžant Izraelio laivų plaukiojimą šiuo kanalu ir įpareigojant kanalo kompanijos vadovybę panaudoti svetimos valiutos likučius Egipto pramonės plėtimui.

Visa tai Vakarų suinteresuotos valstybės pakentė, nenorėdamos kiršinti kitų arabų valstybių dėl daugelio ūkiniu, politiniu ir net kariniu priežasčių. Iš kitos gi pusės ir pati Egipto vyriausybė, norėdama pasinaudoti JAV valstybių ir Anglijos lėšomis Asuano užtvankos statymui, kanalo klausimo sprendimą buvo numatę atlikti tik pasibaigus sutarčiai, — kitą variantą, 1968 metais, nors Kairo mieste jau dabar vyriausybės buvo atidaryta Kanalo administracijos įstaiga, besiruošianti būsimajam Kanalo perėmimui ir valdymui.

IS NAMŲ NELAISVES...

Buvome jau anksčiau minėję, kad Egipto vyriausybė sutinkanti naudotis JAV ir Anglijos dar gerokai anksčiau pasiūlytomis paskolomis užtvankai statyti. Tačiau Vašingtonas, — ir

čios pagrindo. Beliko tik viena išeitis iš tos Naserio pažadų jūros išbristi — duoti tautai tai, kas leistų užmiršti sunkią vidaus padėtį. Tuo būdu, Naseris ir pasirinko Hitlerio kelią. Nesiskaitydama su kitų tautų interesais, Egipto vyriausybė nacionalizavo visus Suezio kanalo kompanijos turtus, pavesdama kanalo administraciją tam tikslui sudarytai įstaigai, priklausančiai nuo Prekybos Ministerijos.

Šis pulk. Abdel Gamal Naserio paskelbtas kanalo nusavinimas visame pasaulyje sukėlė nemažą įtampą. Anglijos ir Prancūzijos vyriausybės užšaldė Egipto šiuose kraštuose turėtus indėlius bei santaupas, kilo didžiulis nepasitenkinimas, kurio pasėkoje viduržemio jūroje esantieji karo aviacijos ir laivyno daliniai yra paruošties stovyje. Tokių pačių apsaugos priemonių griebėsi ir Egipto prezidentas Naseris sustiprindamas kanalui saugoti anglių įrengtas bazes.

Šis kanalo nusavinimo aktas yra nepaprastai didelės reikšmės, gi jo pasėkų, tenka manyti, neteks ilgai laukti. Jau dabar galima prileisti tris galimybes.

1. Ginkluoto susirėmimo pavojus, grąšinantis apimti visus Artimuosius rytus, vėliau išsivystydama į naują pasaulinį karą.

2. Šių įvykių pasėkoje revoliucijos galimybė Egipte, pašalinant iš valdžios Naserį ir jo rėmėjus nacionalistus.

įtakos, kas kart vis daugiau ir daugiau stumia šią faraonų ainių tautą į Kremlius įžūliai išvadžiotus voratinklius.

— a. b. c. —

Prezidentas turi kelti Pabaltijo kraštų užgrobito klausimą

New York (LAIC) — Buvęs senatorius ir Encyklopedia Britanica leidėjas p. William Benton Užsienio rašytojų klube Washingtone pasakė kalbą, kurioje palietė ir Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalus. Jo kalbą senatorius Humphrey birželio 6 d. paskelbė Kongreso Record.

W. Benton ragina JAV prezidentą, tarp kitų reikalų, smulkiai apsvaistyti tokius Stalino kriminalinius nusikaltimus, kaip Lenkijos padalinimą, Pabaltijo valstybių nepriklausomybės užsmaugimą, pasiuntus į jas raudonąją armiją. Kartyno miškų žudynes, pavergimą visos eilės Europos tautų ir t. t.

Prezidentas turi paaiškinti Rusijos žmonėms, kad amerikiečiai negali pasitikėti Stalino bendrininkais, kurie buvo dalyviai ir jo kriminalinių nusikaltimų.

SULAIKOMI LAISKAI IS LENKIJOS

New York — (LAIC) — Polish-American Journal, birželio 9 d. laidoje rašo, kad JAV valdžia sulaukė apie 25.000 laišku amerikiečiams atsiųstų iš Lenkijos. Tais laiškais Amerikoje gyvenę lenkai viliojami grįžti į Lenkiją.

Laiškai turi būti patikrinti ekspertų, kurie nustatys ar jų turinys neprieštarauja Amerikos įstatymams.

VIENYBĖS SIEKIANT

Stebint mūsų visuomeninį gyvenimą, nesunku prieiti išvados, kad yra plataus pritarimo Argentinos lietuvių organizuotų pajėgų suderinimui, vardan mums visiems bendrų ir artimų tikslų. Tiesa, kol kas dar ne visiems aišku, kokiū būdu to geriau pasiekti; yra taip pat savotiškų, ne visai sutampančių nuomonių. Visa tai — pilnai suprantama. Juk negalima laukti lengvo, besąlyginio sutarimo tokio plataus masto reikalu.

Netenka abejoti, kad našus ir nuoširdus susitarimas daug priklausys nuo mūsų veikėjų įvertinimo ir supratimo dabartinių Argentinos lietuvių kolonijos sąlygų.

Beveik visi sutampa nuomonėje, kad, organizacinė plotmė, esame per daug susiskaldę. Turime visą eilę draugijų, draugijėlių ir sambūrių, kurių bendras narių skaičius vargiai viršija 2000 asmenų. Visi suprantame taip pat, kad panašiai susiskirstę, nedaug tepasieksime. Nėra prasmės nagrinėti tokio susiskaldymo priežasčių, kadangi tikrovė, mūsų nelaimė, pasilieka tikrove — nei SLA, nei LC, nei LICA, nei ARLB nesutrukė iki šiol į savo eiles didesnio mūsų visuomenės skaičiaus. Ar po tiek metų patyrimo kas apsimtų šiandieną laiduoti, kad panašus stebuklas bus įvykdytas? Manyčiau, kad tokiam tvirtinimui nėra pagrindo. Kad ir kaip bandytumėm, per prievartą nesutruksim daugumos tautiečių į vieną, kad ir lietuviškąsiai, organizaciją, nei visų organizacijų į vieną

centrą. Lieka vienintelis galimas kelias — LAISVO SUSITARIMO KELIAS. Tenka susitaikinti su susiskaldymu, pripažinti visus organizuotus junginius su naudingais tikslais, ir visiems bandyti tartis kaip lygūs su lygiais. Juk visiems rūpi mūsų Tėvynės išlaisvinimas, gero mūsų Tautos vardo išlaikymas Argentinoje, lietuviško jaunimo išsaugojimas, mūsų kolonijos pažanga ir gerbūvis, lietuviškų vertybių išlaikymas ir perdavimas ateinančiom kartom. Visi norėtumėm pasijusti šiame svetingame krašte vienos draugingos, pajėgios ir sutariančios lietuviškos šeimos nariais. To pasieksime atsipalaidavę nuo nepasitikėjimo vieni kitais, atsiskakę nuo noro „užvaldyti“, išmokę gerbti visų tautiečių nuomones ir pažūras ir suradę bendrą kalbą lietuviškais klausimais. Teks, be abejo, parodyti tam tikro lankstumo, padaryti nuolaidų, teks kitiems pripažinti teisę laikyti savo kūrinius, savo organizacijas lygiai „geriausiomis“, bet ką visą tai reiškia, palyginus su tais dideliais ir kilniais tikslais, į kuriuos tiesiame kelius, kurie mūsų senai laukia?

Suskaldytos pastangos gali baigtis be naudos ir garbės. Jei siekiame lietuviškų tikslų įgyvendinimo, mūsų pirmoji pareiga yra užtikrinti sąlygas pilnam pasisekimui. Tą pareigą atlikus, neteks abejoti galutinai laimėjimui.

LEONARDAS SRUOGA

Buenos Aires, 1956. VII. 12 d.

SU NAUJU PASIRYŽIMU

Vliko veikla plečiama ir dar daugiau intensyvinama

Elta. — Š. m. birželio 22 — 24 d. d. New Yorke posėdžiavo Vliko sesija. Į sesiją Vlika sudarančios politinės grupės ir kovos sąjūdžiai savo atstovais yra pasiuntę pačius rinktinus žmones. Tarp sesijos dalyvių buvo ir vienas iš trijų likusių laisvajame pasaulyje gyvų Vasario 16 d. akto signatarų ir buvusių ministrų, ir diplomatų, ir pasižymėjusių politikų, veikėjų, visuomenininkų, lietuvių visuomenėje turinčių didelį pasitikėjimą ir gerą vardą. Priėmus į Vliką devintąją grupę Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungą, kaip Rytų Lietuvos rezistencinį sąjūdį, tuo būdu Vliko narių skaičius iš 24 padidėjo iki 27. Neuzkirstas kelias ir kitoms grupėms, anksčiau dalyvavusioms sutartinaime Lietuvos laisvinimo darbe, vėl į Vliką grįžti, jeigu tikrai joms rūpi vieninga, koordinuota veikla: priimtu naujuoju Vliko statutu šioms grupėms tereikia tik raštu įteikti tuo reikalu Vliko pirmininkui atitinkamą pareiškimą, kai tuo tarpu kitoms grupėms, jei jos norėtų pozityviai įsijungti į Vliko darbą, reikia 3/4 viso Vliko narių balsų.

Vliko sesija pasisakė už dar didesnę visų pozityvių jėgų apjungimą, dar glaudesnę lietuvių visuomenės konsolidaciją ir sutartinį veiksmų bendradarbiavimą, jų dirbamojo darbo kordinavimą. Pasidžiaugta Pavergtųjų Europos Tautų veikla, į kurią glaudžiai yra įsijungusi ir Lietuvos delegacija, o bendradarbiavimui su užsienyje likusiais Lietuvos diplomatais išryškintos gairės, kuriomis siekiama juo didesnio sutarimo ir konkrečiai veiklos derinimo praktiniame darbe. Pasiakyma už suintensyvinimą politinės veiklos laisvojo pasaulio vyriausybėje. Siekiama, kad Lietuvos išlaisvinimas tarptautinėje politikoje taptų viešosios pasaulio opinijos sąžinės reikalu. Jau ir dabar Lietuvos, kaip ir kitų pavergtųjų Vidurio ir Rytų Europos kraštų, okupaciją nuolatini mimi užsieninė spauda, o ne kartą ir patys didžiųjų valstybių atsakingi politikai. Ateityje šias pastangas bus rūpinamasi dar daugiau suintensyvininti. To siekti įpareigojo ir Vliko pilnates priimtoji rezoliucija, kuria nutarta steigti valstybių sostinėse ir kituose svarbiuose centruose „savo nuolatines delegacijas ar delegatus, kurie vykdytų Lietuvos laisvinimo akciją, derindami savo veiksmus su Lietuvos pasiuntiniais bei konsulais, kur jie yra, ir vadovaudamiesi Vliko Prezidiumo nutarimais, kur jie turi veikti savarankiškai“.

Vliko pilnatis, stengdamasi plėsti ir pagyvinti Vliko veiklą, priėmė naująjį Vliko statutą ir kiek pakaitė Tautos Fondo statutą, kurie daugiau priderinti prie gyvenamojo momento reikalavimų.

Iš Vliko Prezidiumo, vykdytarybos ir komisijų pranešimų paaiškėjo, kokia svarbi ir plati yra Vliko veikla. Ji yra žymiai didesnė, negu kitų manoma. Reaguojama į svar-

besnius Lietuvos bylai reikalus, kur galint palaikoma gyva Lietuvos nepriklausomybės mintis, informuojami svetimieji apie Lietuvos reikalus, sekama padėtis Tėvynėje, rūpinamasi lietuviškų išlaikymu ir visomis aktualiosiomis problemomis, kad ir netiesiogiai liečiančiomis Lietuvos išlaisvinimą. Išlaikoma monitoringo stotis, kuri užtikuoja bolševikines radijo transliacijas, prie Madrido, Romos ir Vatikano stočių veikiančios lietuviškosios radijo transliacijos aprūpinamos lietuviškąja programa, lietuvių, anglų, vokiečių ir italų k. leidžiamos Eltos informacijos ir kita. Kaip per pilnatį buvo pažymėta, Vlikas, nors ir turėdamas mažesnę už kitus veiksmų sąmatą, nudirba už juos ne tik ne mažiau, bet dar daugiau — ekvivalentiškai gal net per daug, negu pagal leistas sąmatas būtų galima tikėtis. Vliko darbai ne tik nesiaurinami, bet ateityje numatyti dar daugiau plėsti ir suintensyvininti.

Vliko politinę ateities veiklą išsamiai nušvieta Vliko Prezidiumo vicepirmininkas prof. J. Kaminskas, pažymėdamas, jog Vliko veiklą tenka skirstyti į 3 pagrindines sritis: 1) Politinė akcija laisvųjų kraštų vyriausybėse ir visuomenėje. Su tuo kartu siejamas uždavinys suaktyvinti mūsų emigrantinę visuomenę Lietuvos laisvinimo reikalui. 2) Reikalas sustiprinti ir patobulinti laisvojo pasaulio informavimą apie padėtį Lietuvoje ir tuo prisidėti prie bendros kovos su komunizmu, kartu propaguojant ir Lietuvos bylos reikalą. Į tą pačią veiklos sritį įeina ir mūsų tautos informavimas, kas lietuvių laisvajame pasaulyje daroma jos išlaisvinimui ir kaip plėtojasi tarptautiniai santykiai. 3) Patikrinti Vliko veiklai pakankamai lėšų. Reikia tarp svetimųjų Lietuvos bylai laimėti dar daugiau draugų.

Vliko nariai per diskusijas pareiškė taip pat kritiškų pastabų, ypač besirūpinanti Vliko veiklą dar daugiau priderinti prie gyvenamojo momento reikalavimų. Tačiau tokio laisvos nuomonės pareiškimo, savaimės suprantamo demokratinėje santvarkoje, besirūpinant gauti juo efektyvesnių veiklos rezultatų, negalima lyginti su tariamai kritikos vardu vykdomom kai kurių žmonių pastangomis, kuriomis stengiamasi suniekinoti pačią instituciją, o jos žmones ir darbus mėginant nuvertinti ar sumenkinti.

Sesija pasižymėjo dideliu vieningumu ir darbingtonu. Joje aptartos visos svarbiausios laisvinimo problemos, apžvelgtas gyvenimas pavergtuojuose Tėvynėje, įvertinta tarptautinė padėtis ir apsvaistyta, kokių reikia konkrečiai imtis žygių ateityje. Mokslineis darbams leisti nutarta steigti mokslinę instituciją, kuri Lietuvos problemas tirtų moksliniais ir parūpintų Lietuvos bylai reikalingus darbus. Jų dalis jau dabar paruošta.

PASTORAL COLECTIVA

DEL EPISCOPADO ARGENTINO SOBRE LA PROMOCION Y LA RESPONSABILIDAD DE LOS TRABAJADORES

Continuación del número anterior
LO QUE SERIA LA SOCIEDAD

15. — "¿Qué sería, pues, la sociedad humana, basada sobre tales fundamentos materialistas? Sería una colectividad sin más jerarquía que la del sistema económico. Tendría como única misión la de producir bienes por medio del trabajo colectivo, y como fin el goce de los bienes de la tierra en un paraíso en el que cada cual "daría según sus fuerzas y recibiría según sus necesidades". El comunismo reconoce a la colectividad el derecho, o más bien, el arbitrio ilimitado de obligar a los individuos al trabajo colectivo, sin atender a su bienestar particular, aún contra su voluntad, y hasta con la violencia. En esa sociedad tanto la moral como el orden jurídico no serían más que una emanación del sistema económico contemporáneo, es decir de origen terreno, mudable y caduco. En una palabra, se pretende introducir una nueva época y una nueva civilización, fruto exclusivo de una evolución ciega: una humanidad sin Dios.

"Cuando todos hayan adquirido las cualidades colectivas, en aquella condición utópica de una sociedad sin ninguna diferencia de clases, el Estado político que ahora se concluye sólo como instrumento de dominación capitalista sobre el proletariado, perderá toda su razón de ser y se "disolverá"; pero hasta que no se realice esta feliz condición, el Estado y el poder estatal es para el comunismo el medio más eficaz y universal para conseguir su fin.

"He aquí, Venerables Hermanos, el nuevo presunto Evangelio, que el comunismo bolchevique y ateo anuncia a la humanidad, como mensaje de salud y redención. Un sistema, lleno de errores y sofismas, que contradice a la razón y a la revelación divina, subversivo del orden social, porque equivale a la destrucción de sus bases fundamentales, desconocer sus bases fundamentales, desconoce el origen del verdadero origen de la naturaleza y del fin del Estado, negador de los derechos de la persona humana, de su dignidad y libertad.

PROMESAS DESLUMBRADORAS

"Pero, cómo puede ser que semejante sistema superado desde hace mucho tiempo en el terreno científico, y refutado por la realidad práctica; cómo puede ser, decimos, que semejante sistema pueda difundirse tan rápidamente en todas las partes del mundo? La explicación está en el hecho de que son muy pocos los que han podido penetrar la verdadera naturaleza del comunismo; los más en cambio ceden a la tentación habilmente presentada bajo las promesas más deslumbradoras. Bajo pretexto de querer tan sólo mejorar la suerte de las clases trabajadoras, quitar abusos reales causados por la economía liberal y obtener una más justa distribución de los bienes terrenos (fines, sin duda, del todo legítimos), y aprovechándose de la crisis económica mundial, se consigue atraer a la zona de influencia

del comunismo, aún a aquellos grupos sociales que, por principio, rechazan todo materialismo y terrorismo. Y como todo error contiene siempre una parte de verdad, este aspecto verdadero al que hemos hecho alusión, puesto astutamente ante los ojos, en tiempo y lugar apto para cubrir, cuando conviene, la crudeza repugnante e inhumana de los principios y métodos del comunismo bolchevique, seduce aún a espiritos no vulgares hasta llegar a convertirlos en apóstoles de jóvenes inteligencias poco preparadas aún para advertir sus errores intrínsecos. Los pregoneros del comunismo saben también aprovecharse de los antagonismos de raza, de las divisiones y oposiciones de diversos sistemas políticos, y hasta de la desorientación en el campo de la ciencia sin Dios, para infiltrarse en las Universidades y corroborar con argumentos pseudo-científicos los principios de su doctrina.

EL LIBERALISMO LE PREPARO EL CAMINO

17. — "Y para explicar cómo lo conseguido el comunismo que a masas obreras lo hayan aceptado sin examen, conviene recordar que éstas estaban ya preparadas por el abandono religioso y moral en el que las había dejado la economía liberal. Con los turnos de trabajo, incluso el domingo, no se les daba tiempo ni siquiera para satisfacer los más graves deberes religiosos de los días festivos; no se pensaba en construir iglesias junto a las fábricas ni en facilitar el trabajo del sacerdote; al contrario, se continuaba promoviendo positivamente el ateísmo. Ahora, pues, se recoge el fruto de errores tantas veces denunciados por nuestros Predecesores y por Nos mismo, y no hay que maravillarse de que en un mundo tan hondamente desecristianizado se desborde el error comunista".

EL TERRORISMO

18. — Pero no se deja de lado impunemente la ley natural y a su Autor: es verdad que en Rusia el comunismo ha podido contribuir a sacudir hombres y cosas de una larga y secular modorra y conseguir con toda clase de medios, a menudo sin escrúpulos, algún éxito material; pero sabemos que de hecho ni aún con eso se ha logrado el fin que se había propuesto ni mucho menos promover a los trabajadores. Pues también en el campo económico es indispensable alguna moral, algún sentimiento moral de responsabilidad, que no tiene lugar en un sistema materialista como el comunismo.

Para sustituir este sentimiento no queda más que el terrorismo y las atrocidades que son fruto natural de un sistema que, por estar contra todo lo que es divino, anula todo freno interno.

19. — Como véis, queridos hijos, el comunismo está equivocado, no tan sólo por sus ideas económicas, sino principalmente porque hace esclavos a los hombres.

Continuará

KO TĖVYNĖ TIKISI IŠ ESANČIŲ NELAISVĖJE

(E). Padėdant Vokietijos Rytinės zonos atstovybei Maskvoje, visai eilei vokiečių yra pavykę iš Sov. Sąjungos išvykti į Vokietiją. Pereitais metais paleisti tokie 358 vokiečiai buvo įkurdinti Rytinėje zonoje, o 160 išvyko į Vak. Vokietiją. Klaipėdos krašto vokiečiai rūpinasi, kad ir jų žmonės galėtų gauti dokumentus ir išvykti į Vakarų. Į Sibiro Klaipėdos krašto vokiečių rinkai skelbia esant deportuoti apie 20.000 Klaipėdos krašto vokiečių. Paskiausiai metu į Vak. Vokietiją yra iš Sibiro paleistas J. Raginat, kuris buvo nuteistas 20 metų. Iš Klaipėdos miesto, Šilutės ir Pagėgių į Vak. Vokietiją pastarosiomis savaitėmis yra atvykę Liliškų šeima, H. Becker šeima, E. Krieger ir Martha Lindenau.

Sovietai skelbia paleisį visus vokiečius, kurių pilietybė bus įrodyta, kad jie yra Vokietijos piliečiai. Ta-

išduotas vokiečių pasas.

Atvykusieji į Vakarų teigia, kad Lietuva tebėra gyva. Ji ir dabar tebebuvi. Dvasia liko ta pati, nors išorinė forma daug kur ir kitokia. Krašte visi lietuviai yra nepaprastai vieningi. Tas vieningumas dar stipriau jaučiamas Sibire. Nors gyvenimas beribiuose Sibiro plotuose nepaprastai žiaurus, bet žmonės vis tiek nenustoja vilties. „Naujakurius“ ar prievarta įkurdintuosius remia vyriausybė, todėl žmonės šiaip taip išsilaiko, priversti su vietos gyvenimo sąlygomis apsiprasti.

Atvykusieji iš Klaipėdos krašto pasakoja, kad labai daug Sovietų karių yra Nemerzatoje. Ten pastatytos kareivinės. Nemuno žemupyje daug privisę gyvačių, iššaudyti kiškiai, net ir paukščių giesmininkų šą mažiau. Pagausėjo vilkų. Vad. „Kaliningrado srity“ atstatomasis karbas vyksta labai pamažu. Ten natyti ir daugiau apšleidimo, ypač šemės ūkyje ir pievų kultūrose. Atodod, kad ir rusai su kitais „naujaturiais“ nelabai nori rūpintis ateimi.

Rusų mokykla veikia ir Šilutėje. „Iki tieji gausiai lanko katalikų ir evangelikų bažnyčias. Iš Sibiro iki šiol gražinta. palyginti, nedaug monių. Pirmoji eilė gražinami nuostieji už krim. nusikaltimus. Iltiškiams pažįstamas Plonaitis abar yra Klaipėdoje, o Kybrancas alikęs Šilutėje. Apskrities Igoniės šefas — gyd. Milukas. Šilutišis Kraft nubaustas 10 metų, jo ūnus Edvinas nušautas. Visi aukšesni pareigūnai buvo išvežti. Vietos yventojai šnekėję, kad pagrindiniai ietoje vadovavę Babonas. Tačiau, natyti, kas nors išdavė — ir peraktį buvę suimti visi svarbiausieji ogrendžio veikėjai. Jie buvo išitės išgabtenti kitur, o Baboną ruai išsivežė tiesiog lėktuvu. Be kių, Klaipėdos krašte bolševikai ypat persekiyo buv. santariečius ir šaušus. Visiems gyventojams teko nepaprastai daug iškęsti. Šiek tiek ongėliau nebent paskutinį metu. Šilutės lentiūvėje dirbą apie 200 ismenų, darbas eina 3 pamainomis.

Atvykusieji pasakoja, kad pora rįžė iš Vakarų. Jie dėjosi lietuvis, bet dabar labai gaudinasi taip padarę. Teko šnekėtis ir su vienu klapėdiečiu, iš Sovietinės zonos grąžintu į Lietuvą. Tas tik susiėmė už galvos: „O Dieve, Dieve, ką padariau!“

Lietuvoje žinomas ir trijų žvejų pabėgimas į laisvę. Pasakotojų teigimu, tiems pabėgus, buvo išleistas sakymas, kad nei lietuviai, nei vokiečiai negalėtų užimti laivuose va dovaujamų vietų. Žvejų laivams a kuteriams vadovauti galį tik partiniai arba tokie, dėl kurių nekiltų jokių abejonių. Klaipėdos krašte kalbėta ir apie du vokiečių žvejų kurie, pasistatę laivelį su burėmis taip pat paspruko į laisvę.

Dabar bolševikų varoma prieš Vakarų jau ne tokia pikta propaganda, kaip seniau. Žmonės taip nebesibijo klausyti laisvųjų Vakarų radijo transliacijų — svarbu, kad ką girdėję nepranešintų kitiems.

Okup. Lietuvoje gyventojai iš laisvajame pasaulyje esančių lietuvių daug tikisi. Jie šneka savo tarpe, jog ypač Amerikos lietuviai ir kiti nedirba veltui, atsidėję rūpinasi savo paverttaisiais broliais ir viską darys, kad jiems Tėvynėje būtų geriau. Krašte tikisi, kad vieną dieną visi ir vėl bus laisvi. Tada grįš mūsų tautiečiai iš Amerikos, iš Vokietijos ir kitur — ir vėl visi galės gyventi laisvėje. Žmonės, ypač iš Klaipėdos krašto, daug tikisi iš Vokietijos apjungimo. Galvojama, jei ji bus apjungta, suvienytos rytinės ir vakarinės sritys, tada galima tikėtis reformas eisiant ir toliau, grąžinsiant laisvę ir kitiems kraštams. Apskritai, pavertę Tėvynėje tautiečiai yra įsitikinę, kad jie turi kantriai laukti. Krašte žinoma, kad veiksniai ir ypač Amerikos lietuviai jų neužmiršta ir kuo galėdami padės perginti jų sunkią būitį. Išgirdę per laisvuosius radijus ką, tuojau papasakoja patikimiems kaimynams ir džiaugiasi, drauge stebėdamiesi, kaip už geležinės uždangos greit sužinoma, kas dedasi krašte. Tik nepatenkinti Vakarų daromomis Sovietams nuolaidomis. Lietuviškos transliacijos labai trūkdomos. Trūkdytuvai yra įrušti Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Kaliningrade ir kitur. Vis dėlto transliacijos girdimos. Krašte yra girdėję ir pabėgusių žvejų pasakojimus radijo bangomis, ir paskiau pasprukusių į laisvę mūsų dviejų tautiečių pareiškimus, kurie krašte buvo skelbiami buvę studentais ir prasiskverbę pro geležinę uždangą.

LIETUVOS DELEGACIJOS PJT PIRM. V. SIDZIKAUSKO KALBA PJT SEIMO POSĖDY 1956. 6. 21. DISKUSIOJE DĖL TARPTAUTINĖS PADĖTIES

Pone Pirmininke, Ponai Atstovai:

Šio meto tarptautiniai įvykiai dar kartą įrodė, kad PJT Seimo įvairiomis rezoliucijomis bei deklaracijomis pareikštą nusistatymą tarptautinės padėties atžvilgiu yra teisingas. Dabartiniai tarptautiniai įvykiai be mažiausios abejonės patvirtino (1) kad tarptautinės įtampos didžioji priežastis yra Europos padalinimas, kurį iššaukė Centro bei Rytų Europos 9 valstybių sovietinis pavergimas ir Vokietijos padalinimas, (2) kad Vokietijos suvienijimas ir Sovietų dominuojamų mūsų kraštų išlaisvinimas yra tarpusavy susiję dalykai, sudarą 2 aspektu vienos ir tos pačios europinės problemos, kilusios iš II-jo Pasaulio karo įvykių, ir reikalaujančios

jos, pradėtos 1939. 8. 23. Stalino - Hitlerio slapto susitarimo pasirašymu. Lietuvių tautai, taip pat ir didžiajai daugumai laisvojo pasaulio valstybių tas „inkorporacijos“ aktas yra niekinis. Tarptautinės teisės požiūriu Lietuva tebėra nepriklausoma suvereninė valstybė, tik jos suverenumo vykdymas savoje teritorijoje dėl sovietų agresijos ir ją sekusios karinės okupacijos yra sukludytas. Jei dabartinė Kremliaus kolektyvinė diktatūra nutartų aną neteisėtą ir niekinį veiksmą anuoluoti, tautai, nors ir tik formaliai, atitaisytų vieną iš didžiųjų Stalino nusikaltimų. Jei Kremlius eventuali tautai darytų, darytų ne Lietuvos nepriklausomybei ir laisvei atstatyti, bet savų interesų labui. Lietuvių tauta ir jos reprezentantai laisvajame pasaulyje nesiliaus kovoję draugėje su visom kitom sovietinės agresijos aukom prieš sovietų imperializmą bei kolonizaciją, kol sovietų pavergtuose kraštuose nebus atstatyta nepriklausomybė bei laisvė.

V. K. Jonynas Ilustracija

globalinio bei simultaninio sprendimo, (3) kad Sov. Rusija pati viena savo valia nėra kompetentinga prešti tarp Elbės, kuri sudaro rytinę Europos laisvės sieną, ir tarp įkrosios Rusijos vakarinių sienų esančiame plote gyvenančių apie 100 milijonų europiečių likimo, nes I-jo Pasaulinio karo didžiosios sąngos vakariniai nariai šią problemą sprendžiant turi lygias teises ir ygi atsakomybę su Sov. Sąjunga.

Mūsų kraštų išlaisvinimas dabartinėmis tarptautinėmis aplinkybėmis priklauso nuo dviejų pagrindinių veiksnių: (1) nuo mūsų tautų ryžto atgauti laisvę ir (2) nuo udžiųjų galybių politikos. Mes patikime pirmuoju veiksniu, nors ir neįmanoma pramatyti, koks per ilgą laiką bus komunistinės inkorporacijos poveikis ir kokios sąlyšos lems paverttųjų kraštų jaunios kartos fizinį bei dvasinį formavimąsi. Planuojant laisvinimo politiką, laiko veiksnys reikia turėti rkyse.

KREMLIUS TEBEDOMINUOJA TARPTAUTINĖ PADĖTĮ

Su Stalino pasitraukimu tarptautinė padėtis, atsipindėdama vadinamos „naujosios“ sovietų užsienio politikos srovumą (judrumą), pasidarė srovi (judri). Dabartinės tarptautinės padėties pagrindiniai bruožai yra (1) tarptautinės politikos svorio centro dėl sovietų machinacijų pasistūmėjimas iš Centro bei Rytų Europos į Viduržemio jūros sritį ir (2) Stalino „nuvainikavimas“.

Nors jau daugiau kaip treji metai sukako nuo Stalino mirties, bet pasaulis dar nemato jokių pataisų Stalino imperialistinio kolonizacijos užkariavimus. Vienas iš Stalino ir jo pagalbininkų didžiųjų tarptautinių nusikaltimų buvo ir tebėra Sovietų Sąjungos agresija prieš Lietuvą ir kitas Pabaltijos valstybes ir jų prievartinis prijungimas prie Sov. Sąjungos. Teisybė, pastaruoju metu įvairius Europos laikraščiuos pasirodo žinių, kad Lietuva ir jos baltiškieji kaimynai bus atjungti nuo Sov. Sąjungos. Esą ta prasme atitinkamas sprendimas buvęs padarytas KP XX Kongreso metu Maskvoje. Ties 1949 m. rugpjūčio 2, 5, 6 vadinami „inkorporaciniai aktai“, kuriais Auščiausiasis Sovietas tariasi suvereninę Lietuvą, Latviją, Estiją pavertęs sovietinėmis socialistinėmis respublikomis yra ne kas kitas, kaip vienas iš tarpinių Sov. S-gos prieš Baltijos valstybes tęstinės agresijos

Šiuo metu daug kalbama apie sovietų užkarto komunistinio režimo „liberalinimą“ ir apie gyvenimo sąlygų gerėjimą mūsų žmonėms anapus geležinės uždangos. Plika tikrovė šių kalbų nepatvirtina. Jos yra inspiruotos sovietų propagandos laisvajam pasauliui apgauti ir jį ne veiklume užliūliuoti. Pvz. okupuota Lietuva turi užsienio reikalų ministeriją, bet jokios užsienio politikos neturi. Turi Krašto Gynimo Ministeriją, bet jokių karinių jėgų neturi. Maskva pranešė, kad bus parinkta Sov. S-gos teisingumo ministerija ir jos kompetencija išdalyta vadinamoms respublikoms. Praktiškai šios priemonės neturi jokios reikšmės, nes šiuose dalykuose kaip kad ir visuose kituose galutinius sprendimas priklauso kompartijai, kuri gauna įsakymus iš savo centro Maskvoje. Prokuratūra ir kalėjimai paliekami ir toliau Maskvos MGB kontrolei, nors ją vykdytų ir MGB agentai Lietuvoje. Tas pat galima pasakyti ir apie vadinamą „decentralizaciją“ kitose srityse. Prie Stalino okupuotos Lietuvos augščiausią sovietą sudarė 205 vadinami „deputatai“, tarp kurių buvo 30 su aiškiais rusiškomis pavardėmis. Dabar tas sovietas turi 209 narius, tarp jų 36 rusus. Prie Stalino buvo 29 vadinami „ministeriai“ arba ministerio laipsnio pareigūnai, tarp jų 11 rusų. Po Stalino yra 35 tokie pareigūnai, tarp jų 12 rusų. Prie Stalino buvo 5 vadinami „ministro pirmininko pavaduotojai“, tarp jų 3 rusai. Dabar yra 6 pavaduotojai, tarp jų du rusai. Prie Stalino iš 81 nario Lietuvos KP CK 27 buvo importuoti iš Rusijos, o iš 29 CK kandidatu 11 buvo rusai. Dabar Lietuvos KP CK sudėty yra 26 rusai nariai ir 7 kandidatai. Sov. S-gos Auščiausiasie Soviete ir Tautybių Soviete greta 8 lietuvių okup. Lietuvai „atstovauja“ ir po du rusų. Panaši padėtis yra ir KP CK Prezidiume.

PO STALINO JOKIŲ ATMAINŲ KOLCHOZACIJOJE

Nė vienas kolchozas nelikviduotas. Atvirksčiai, yra pastangų nutraukti galimybę kolchozo nariams naudotis privačiais sklypais, kurie praktiškai įgalina kolchozinką šiaip taip pramisti. Dirbtinis pramoninimas, ypač sunkiosios pramonės srity, teturi vienintį tikslą — juo daugiau iščulpti tautos ūkio išteklius ir paverttos tautos darbo jėgą masinio vartojimo gaminių sąskaiton. Kultūros lauke jokio pasiekimo. Tas pats „socialistinis realizmas“ privalomas literatūroj ir mene. Tas pats rusinimas mokykloje. Plačiai išgarsintas neseniai įvykęs dviejų naujų vyksupų konsekryvimas Lietuvoje. Bet tebėra kalėjime ar ištėmime ar kitaip kaip savo pareigas eiti sukludyti arkiv. M. Rejnys, vyksupai V. Borisevičius, P. Ramanauskas, T. Matulionis. Pastarasis jau 1922-32 m. yra kalėjęs garsiuos Solovkuos ir Lietuvos vyriausybės išlaisvintas, 1946 m. vėl sovietų areštuotas ir ištremtas į Rusijos gilumą. Paskutinėmis žiniomis esą grąžintas į Lietuvą, bet pareigų eiti nelaidžiamas. Toks taigi tas Chruščiovo skelbiamas „atlydis“ religijos atžvilgiu.

Tiesą, pastaruoju metu galima pastebėti ir okupuotoj Lietuvoj daugiau atviro nepasitenkinimo bei kritikos esamai padėčiai. Sunku pasakyti, ar tai yra rezultatas sovietinio teroro suminkštėjimo, ar žmonių religijos atžvilgiu. (Nukelta į 3 psl.).

JIS ATLIKO SAVO PAREIGĄ IGNO PADVALSKIO 65 METŲ SUKAKČIAI

P. STAKYS

Argentinos lietuvių kolonijoj ir net už jos ribų yra gerai žinomas Igno Padvalskio vardas. Jis tai nusipelnė ne sukrautais turtais, bet savo nuoširdžia meile tautai, savo tvirtu atsida-
vimu visuomeniniams ir tautiniams darbams ir savo nepalau-
žiamu tikėjimu gražesne ir lai-
mingesne tautos ateitimi. To-
kios energijos ir savo tautiečių
visuomeniniams reikalams atsi-
davimo žmonių mūsų kolonija
perdaug neturi. Tai yra visose
kolonijose retos išimtys, kurių
pakankamai neįvertinam, kol
jas turime savo tarpe ir mato-
me darbuose.

Ignas Padvalskis, liepos 16 d.
tyliai atšventęs 65 metų sukak-
tį, yra vienas iš tų, kurie sielo-
jasi visais savo tautos reikalais
ir su tikra meile aukoja jai savo
jėgas, kad ji kada nors galėtų
išvysti šviesesnes dienas. Jis ir
dabar, kai jo pečius jau slegia
gana sunki amžiaus našta, ne-
paleidžia arklą iš rankų ir varo
vis gilesnę tautinio darbo vagą.
Todėl verta ir mums prisiminti
jo nueitą kelią ir sustoti prie jo
nuveiktų darbų, kad už atlik-
tuosius darbus pareikštume
tinkamą pagarbą ir kartu patys
pasimokytumėm tais darbais pa-
sekti.

JAUNYSTĖS DIENOS

Sunki buvo Igno Padvalskio
jaunystė. Mažas, netekęs tėve-
lių, buvo priverstas palikti savo
tėviškę ir išvykti laimės ir duo-
nos jėškoti pas vyresnį brolių
Petrapilį. Duonos ir ten veltui
niekas nepasiūlė, bet turėjo už-
sidirbti sunkiu darbu ir didelė-
mis pastangomis. Jaunystė Igną
užgūdino ateities darbams ir
vargams, kurių emigracijoje
teko gausiai patirti.

Petrapily gerai išmoko siu-
vėjo amato, iš kurio vėliau pel-

SIDZIKAUSKO KALBA...

(Atkelta iš 2 psl.).
kantrybės išsekimo. Štai buvusi mo-
kytoja rašo iš Lietuvos: „Mane se-
suo, dirbusi Sibire prie miško kirt-
mo darbų, buvo medžio užmušta.
Jos deportuotojo vyro likimas neži-
nomas. Jo septynių metų dukrelė
buvo grąžinta, bet serga TBC ir yra
prie mirties. Tėvas deportuotas ir
mirė. Senutė mama pallegus, bet aš
jai nieku negaliu padėti, nes pati
gyvenu skurde. Ką dar daugiau jie
gali mums padaryti?“

Argi tati rodo gyvenimo sąly-
gų tikrą pasikeitimą ir režimo libe-
ralinimą? Ir ar visos kalbos apie tai
nėra tik patyčios?

Nežiūrint į tai Sovietų vyriausybė
ir okupuotos Lietuvos kvilpingai ne-
sigaili pastangų „už grįžimą į tė-
vynę“ tarp lietuvių tremtinių ir
pabėgėlių V. Europoje. Ypatingas
jų dėmesys skiriamas persikirtoms
šeimoms. Savo pastarosios kelionės
metu Europoje man teko patirti
toks dalykas. Lietuvos universiteto
jaunas profesorius, kelių veikalų au-
torius, 1944 m. antrą kartą bolše-
vikams okupuojant Lietuvą, pasi-
traukė į Vokietiją, bet dėl naujagi-
mio negalėjo drauge pasiimti savo
žmonos bei vaikų. Jam profesoriau-
jant viename Vakarų Vokietijos
universitete, prieš porą mėnesių ne-
lauktai komunistinio agento pas jį
buvo pristatyta jo žmona, drauge su
vaikų nuotraukomis ir laiškais.
Abu — žmona ir enkavedistas —
mėgino įkalbėti profesorį, kad
grįžtų, grąšindami, kad nuo to pa-
reina jo vaikų gyvenimas. Buvo
nustatytas grįžimui terminas. Ist-
cija dar nebaigta. Tai tik vienas iš
daugelio pavyzdžių, kaip pavergtos
sios Lietuvos komunistinis režimas
terorizuoja laisvajame pasaulyje gy-
venančius tremtinius. Koks puikus
pasireiškimas taip triukšmingai Ni-
kito Chruščiovo, staiga iš Sauliaus
virtusio Paulium, skelbiamo režimo
suminkštėjimo!

Aplamai visos sovietų pastangos
susigrąžinti lietuvių tremtinius ir
pabėgėlius iš laisvojo pasaulio yra

nėsi pragyvenimą šiame krašte.
Lietuvon grįžo 1912 m., kai rei-
kėjo stoti į kariuomenės ėmimo
komisiją. Čia pirmą kartą pa-
matė lietuvišką spausdintą žodį
„Viltį“, kuri jame uždegė norą
darbuotis pavergtos Tėvynės
gerovei. Ir jis nestojo kariuo-
menėn, o pasiryžo vykti į Ka-
nadą ar Ameriką, tik agentų ap-
gautas pateko į tuomet mažai
žinomą Argentiną. Tais pačiais
1912 m. pasiekęs Argentinos žemę
pradėjo naują gyvenimą,

nusagstyta daugeliu rūpesčių,
vargų, bet ir gražių visuomeni-
nių darbų.

PRIEŠKARINĖ VEIKLA ARGENTINOJE

Argentinoje I. Padvalskis tuo
pradėjo darbuotis kaip siuvėjas
ir tai jam gerai sekėsi, nes tuo
laiku gerų amatininkų šiame
krašte labai stokojo. Kartu jis
pradėjo reikštis ir visuomeni-
nėje veikloje. Š. Amerikos lie-
tuvių pavyzdžiu jis suorganiza-
vo „Tėvynės Mylėtojų Draugiją“,
kurios tikslas buvo švieti-
mas ir savo narių kultūrinę pa-
žangą. Dalyvavo taip pat savi-
šalpinės „Diego“ ir „Susivieniji-
mo“ organizacijose. Prasidėjęs
pirmam Didžiajam karui, Pad-
valskis su kitais bendraminčiais
lietuviams suorganizavo „Nuo-

resekmingos, nes visi lietuviai trem-
tiniai ir pabėgėliai jau yra patyrę
bolševikų terora pirmosios sovietų
okupacijos metais ir betarpiai išgy-
venę masinių areštų, kankinimų ir
deportacijų košmarą.

Kaikurių iliuzijų laisvajam pa-
sauliui kelia pastarojo meto V. Eu-
ropos kompartijų tariamai didesnė
nepriklausomybė nuo Maskvos. An-
tai Italijos kompartijos šefas Togli-
atti ta prasme yra padaręs ir vie-
šų pareiškimų. Tačiau nekyla ab-
jonių, kad ši tariamai nauja kryp-
tis yra ne kas kita kaip Kremliaus
kolektyvinės diktatūros spąstai Va-
karų pasaulio naryvėliams, kad pa-
lengvintų komunistams formuoti
liaudies frontus pereinamajam
tarpsniui ir per juos užgrobti visą
valdžią.

ESMEJE KREMLIAUS GALUTI- NAI TIKSLAI NĖRA NĖ PER PLAUKĄ PAKITĖ.

Nėra nė mažiausio ženklo, kad
dabartinė Sov. Sąjungos kolektyvinė
diktatūra būtų linkusi Stalino tarp-
nusikaltimams atitaisyti ir jo imperi-
alistinių koloninių užkariavimų
aukas išlaisvinti. Kaip kancleris
Adenaueris teisingai pastebė, Krem-
lyliaus naujoji taktika yra tik dau-
giau priderinta išnaudoti žmogaus
taikos pasilgimo nuotaiką. Šis
raujas Kremliaus išsūkis pirmiau-
sia skirtas savo dominavimui Cent-
ro ir Rytų Europoj konsoliduoti tu-
ri būti Vakarų Galybių sutiktas tvir-
ta ir suderinta politika. Tarptauti-
nės konferencijos, o pirmiausia, pa-
čios JT, jų Charta ir jų mechaniz-
mas turi tapti įrankiais šiai politi-
kai vykdyti, nes tik šiuo keliu ga-
li būti pasiekta teisingos ir patva-
rios taikos Europoje, taikos, kuri
yra neatskiriama nuo išlaisvinimo
iš sovietinio dominavimo ir koloni-
nio ekspluatavimo pavergtųjų mūsų
kraštų. Laikas yra tinkamas. Sovie-
tinis komunizmas neabejotinai iš-
gyvena rimtą krizę. Mūsų tautos
anapus geležinės uždangos laukia
veiksmo. O jei kada jos praras savo
sudėtą į Vakarų pasaulį viltis, to
pasekmės gali būti nepataisomos.

Karo Nukentėjusiems Šelpti
Draugiją“, kuri siuntė pašalpas
įvairioms Lietuvoj susikūru-
sioms šalpos komisijoms, kaip
Bortkevičienės vadovaujamai
„Prūsų Lietuvių Globos Draugijai“,
A. Smetonos vadovaujamam
„Nuo Karo Nukentėjusiems
Šelpti Komitetui“ ir kt. 1917 m.
jis suorganizavo kultūros ir
švietimo draugiją „Aušrą“, ku-
riai pats ir pirmininkavo. Tais
pačiais metais išleido laikraštuko
„Žvaigždutės“ vieną numerį.
Argentinoje vedė p. Kazimierą
Šukevičiūtę, sukurdamas pavyz-
dingą ir gausią lietuvišką šei-
mą.

GRĮŽTA TĖVYNĖN

Mylėdamas savo Tėvynę, Ig-
nas Padvalskis visuomet troško
ten grįžti ir darbuotis jos atsta-
tymui ir gerovei. Kai tik Lietu-
va tapo nepriklausoma, jis su
šeima — žmona ir dviem vai-
kais — grįžo Lietuvon. Ir čia jis
ne tik darbuojasi savo suorgani-
zuotoj transporto įstaigoj, bet
įsijungia taip pat ir į visuome-
ninį darbą, dalyvaudamas ypa-
tingai katalikų darbininkų juo-
zapiečių gretose. Lietuvoje pra-
bėgo dešimt pirmųjų nepriklau-
somybės metų. Bet užėjus di-
džiai pasaulinei krizei, jis 1930
m. su šeima jau iš septynių vai-
kų vėl atvyko Argentinon, kur
vėl įsijungė į savo seniau dirbtą
visuomeninį darbą.

VĖL SIDABRO ŽEMĖJE

Antrą kartą grįžęs Argenti-
non, čia rado jau daug daugiau
lietuvių, atvykusių iš Lietuvos.
I. Padvalskis tuojau įsijungė į
Šv. Kazimiero bendruomenę,
kuri stengėsi įkurti lietuvišką
parapiją, kad apsaugotų savo
tautiečius nuo dorinio ir tauti-
nio susmukimo. Vėliau jis dirbo
Liet. Katalikų Federacijoje kaip
vicepirmininkas ir paskiau pir-
mininkas. Jis buvo vienas iš
„Švyturio“, keleta metų ėjusio
laikraščio, leidėjų. 1933-35 m.
buvo Vilniui Vaduoti Sąjungos
vicepirmininkas ir pirmininkas.

Sovietams okupavus Lietuvą,
reikėjo imtis priemonių laisva-
jame pasaulyje, kad laisvieji
neužmirštų savo pareigų ir gin-
tų nekaltuosius kraštus. 1940 m.
visų Argentinos lietuvių patrio-
tinių organizacijų buvo suorga-
nizuotas Lietuvai išlaisvinti
Centras Argentinoje, kurio
priekyje randame ne kurį kitą
kaip I. Padvalskį. Šioje vietoje
jis stovėjo virš dešimt metų, nes
tokiai vietai reikėjo žmogaus su
autoritetu, su giliu tikėjimu Lie-
tuvos ateitimi ir ilgamete prak-
tika visuomeniniuose darbuose.
Čia jis atliko Lietuvos vardui
ir laisvinimo bylai didelius dar-
bus, kuriuos įvertinti galės tik
istorija.

Kai po antrojo karo Vak. Eu-
ropoje atsirado daug pabėgėlių,
kurie, palikę savo kraštą, bėgo
į laisvąjį pasaulį nuo bolševiki-
nio siaubo, I. Padvalskis tuojau
rūpinosi įkurti instituciją, kuri
išimtina rūpintųsi tik tremtini-
nių reikalais. Taip atsirado Ar-
gentinos Lietuvių Imigracinis
Komitetas, kuriam iki jo užsida-
rymo vadovavo tas pats Padval-
skis. Ne vienas dar gerai atsi-
kimas, kaip prie laivo buvo ma-
lonu pamatyti pirmąjį šio kra-
što lietuvių, kuris ir buvo minėto-
jo Komiteto pirmininkas.

Kada VLIKo buvo susirūpi-
ta didesnio masto bendru kultū-
rinu ir lietuviybės išlaikymo
darbu ir buvo pradėta visuose
kraštuose organizuoti Pasaulio
Lietuvių Bendruomenė, Argenti-
nojoj vienas iš energingiausių
jos kūrėjų buvo vėl tas pats I.
Padvalskis. Bendruomenės idėja
iki šiol dar daugelio mūsų
tautiečių yra nesuprasta, nesu-

prastas buvo ir pats mūsų Jubi-
liatas, bet, nežiūrint to, jis visom-
niš jėgomis stengiasi sujungti
Argentinos lietuvius vienam
bendram darbui Lietuvai ir lie-
tuvybei. Dėlto jis yra ilgametis
Arg. Liet. Bendruomenės Centro
Valdybos pirmininkas.

Nenuilstančiam veikėjui Ig-
nui Padvalskiui, švenčiančiam
tokią gražią sukaktį linkėtina
geriausios kloties tolimesniuose
darbuose, geros sveikatos ir dar
ilgų metų kad galėtų darbuotis
šioje kolonijoje, kol mūsų Tėvy-
nėi nušvis laisvės rytas. Jis iki
šiol savo pareigas atliko, jis at-
liks jas ir toliau, vesdamas lie-
tuviškus reikalus Lietuvos Ne-
priklausomybės atgavimo link-
me.

ŽINIOS IŠ BRAZILIJOS

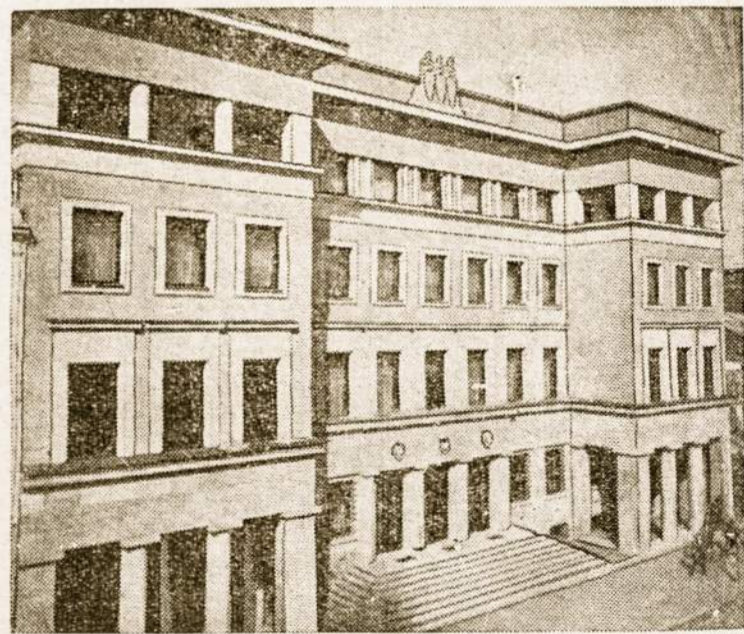
VIZITAS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIUI

Atvykusi iš J. A. Valstybių Vidu-
rinės Europos Krikščionių Demokra-
tų S-gos delegacija liepos mėn. 16
d. buvo priimta Brazilijos Kancele-
rinio ambasadoriaus Jose Carlos de
Macedo Soares. Į Itamaraty rūmus
delegacijos narius Dr. Antaną Tri-
maką (Lietuvos), Dr. Tibor Horany
(Vengrijos), prof. Adolfą Prochaską
(Čekoslovakijos) palydėjo Lie-
tuvos atstovas Brazilijai ministeris
Meieris, dep. mosenjoras Arru-
da Camara ir kanauninkas Ignata-
vičius. Delegacija išdėstė Brazilijos
Užs. Reikalų ministeriui padėtį už
Geležinės uždangos. Vėliau delega-
cija Glorijos viešbuty priėmė spau-
dos atstovus. Kitą dieną visi Rio
laikraščiai plačiai aprašė sunkią
pavergtųjų tautų buklę rusų okup-
acijoj.

Dr. Trimakas tris dienas paviešė-
jęs Rio ir suėjęs su lietuviams iš-
skrido į Panamą liepos 1 d.

LIETUVISKA MOKYKLA

Katalikų B-nės ir Dainavos S-gos
pirmininko kan. Z. Ignatavičiaus
pastangomis įsteigta ir jau antras
mėnuo veikia Rio de Janeiro lietu-
viška mokykla, kurioje mokosi 15
vaikų. Be kanauninko dėsto dar J.
Petraitis (anglų k.) ir inž. Jonas
Abraitis — liet. kalbą ir geogra-
fiją. Kadangi mokyklon (kuri vei-
kia tik šeštadieniais — vakarais)
vaikus palydi tėvai ir ateina šiaip
asmenų, tai rodomos filmos, laiko-
mos paskaitos etc. Mokykla turi di-
delio pasiekimo. Mokyklos mecenais
yra Dr. Meieris, Pranas žiežis
ir Vytautas Petronis.

LIETUVOS ARCHITEKTŪROS PARODA BRAZILIJOS

Šiais metais yra rengiama Sao
Paulo mieste istorinė Lietuvos Ar-
chitektūros Paroda, kurios tikslas
yra supažindinti Brazilijos šviesuo-
menę su Lietuvos architektūra ir
kova už Lietuvos Nepriklausomybę.

Parodą maloniai sutiko globoti J.
M. Lietuvos Konsulas S. Pulyje
Ponas Aleksandras Polišaitis.

Parodą organizuoja Stat. Inž.
Mik. Ivanauskas, talkininkaujant ir
bendradarbiaujant Brazilijoje gyve-
nantiems kultūrininkams: J. E. Mi-
nisteriui Dr. F. Mejeriui, S. Paulo
Lietuvių Kolonijos Kapelionui Kun.
P. Ragažinskiui, Rašyt. Petriui Ba-
bickiui, Dr. Dom. Estanislau (kun. A.
Ausekai), Rašyt. Kun. A. Arminui
- Ališui, Rašyt. Karolei Pažeraitei,
Mok. Felik. Girdauskiui, Seselėms
Pranciškietėms, Poetei Agr. Magd.
Vinskaitienei, Inž. Jonui Atraičiui,

* Minint Gedulę Dieną Rio de
Janeire kan. Z. Ignatavičius parū-
pino 20.000 paveikslėlių su Kristum,
nešančiu kryžių ir parašu portuga-
lų kalba: Pasaulio Išganytojai, iš-
vaduo! Lietuvai! Jų pritrūkus, da-
bar spausdinama dar 20.000. Pa-
veikslėliai platinami bažnyčiose, ka-
reivinėse, fabrikuose, laivyne ir avia-
cijoj.

* Liepos mėn 14 d. mirė Lie-
tuvis Kl. Bernotavičius, vienas se-
niausių Rio lietuvių, veiklus visu-
menininkas, palikęs dideliam liūde-
sy visus lietuvius. Paskui velionies
karštą važiavo daugiau šimto auto-
mobilių.

* Dokumentinių Pasaulio Foto-
grafijų Paroda, Kolumbijos žurnali-
sto Julio E. Casilimas suorgani-
zuota, kuri su didžiuliu pasiekimu
buvo pereinama metais atidaryta Rio
de Janeire, dabar keliauja po Bra-
zilijos provincijos sostines. Iš Pa-
baltijos parodoje dalyvauja tik Lie-
tuva; Lietuvos Pasiuntinybė sutei-
kė parodos organizatoriui 40 gra-
žiausių Lietuvos vaizdų.

VAIKŲ IR DARBININKŲ STOVYKLA

Artėjant karščiams rūpinamasi
surengti Rio de Janeiro Kunigų se-
minarijos ūkyje prie Petropolisio
(kalnuose) vasaros stovyklą lietu-
vių vaikučiams ir senesniems darbi-
ninkams.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ MUZIEJUS

Iš atsakingų pareigūnų gautas
tvirtas pažadas, kad bus suteikta
patalpa org. lietuvių muzėjui. Kaip
jau buvo skelbta, muzėjus pagrinda
sudaro A. Trumpio (šimtamečio
„dievdarbio“) stovylos ir drožiniai.
bei buv. religinio meno parodos
ekspонатų dalis.

KALĖDINIAI SVEIKINIMAI LIETUVISKAI

Lietuvos Pasiuntinybė aplankė
Thomas d'Amato, firmos SEM RI-
VAL atstovas, prašydamas parengti
lietuvių kalba tekstą kalėdiniams ir
Naujų Metų sveikinimams, kuriuos
firma pasiryžus dar šiais metais iš-
leisti.

NAUJAS DEPORTUOTŲJŲ SARAŠAS

Štai naujas sąrašas Sibire esan-
čių mūsų tautiečių:

- BAUBLYS, Jonas, su motina,
- DOMENIS,
- GADYS, Stasys,
- JANUSAITIS, Juozas,
- MALINAUSKAS, Motiejus,
- MOTUZAS,
- TRUMPYS, Jonas,
- TRUNŽE, Juozas,
- VARANAUSKAS, Juozas.

Režis. Alf. Žibui ir kt. J.A.Valsty-
bėse gyvenantiems visuomenini-
kams: Dr. Dipl. Inž. J. Gimbutui,
Dipl. Inž. J. Mulokui, Inž. E. Jasiū-
niui, Dr. R. Zalubai ir kt.

Parodoje numatyta trys pagrin-
diniai skyriai:

I. Apžvalginė Lietuvos Architek-
tūra,

II. Lietuviška ornamentika,

III. Parodoj ir pavergtoj Lietuvai.

Prie parodos praturtinimo yra
kviečiami visi Lietuvos Architektai.
Inžinieriai, Foto menininkai ir su-
interesuotieji.

Pageidaujiamų nuotraukų dydis
11,5x18,5 cm, 18x25 cm, 21x30 cm.
Siųsti iki š. m. rugsėjo mėn. 15 di-
nos šiuo adresu: Inž. M. Ivanaus-
kas, Caixa postal 4118, Sao Paulo,
Brasil.

LIETUVIŠKOJI ENCIKLOPEDIJA IR MES

PRANYS ALŠENAS, Kanada

Sių metų gegužės mėnuo jau senokai praėjo. Vadinas, kartu su juo, pasibaigė ir mūsų knygų platinimo mėnuo, kurį buvo tokiu paskelbusi JAV Lietuvių Bendruomenės ir Kultūros Fondo Valdybos.

Savo atsišaukime tos dvi lietuviško bendruomeninio ir kultūrinio gyvenimo institucijos labai teisingai apibūdino nūdienę lietuvių tautos padėtį teigdamas, jog: „...už geležinės uždangos savo brolių tenka įieškoti visų pirma priverčiamųjų darbų stovyklose, o čia — jau kalbamasi svetimąja kalba...“

Vienok, anot to paties atsišaukimo žodžių, ne aimanos, tik ryžtingas veikimas ir nepaliaujamos pastangos turi stiprinti tautines mūsų pozicijas. Ach, tai didelės tiesos žodžiai. Ryžtingumo pastangų, tiesa, pas mus netrūksta. Turime daug besiaukojančių žmonių, bet, deja, toli gražu, ne visus, kurie sakosi lietuviams esą ir kovoja dėl Lietuvos laisvės.

Didelę aukojimosi našta nūdien neša mūsų rašytojai, kurie, išdirbę nustatytas valandas fabrikuose, grįžę į namus, pūslėtomis rankomis imasi plunksnos, rašo, kuria, kad nenutiltų lietuviška kūrybinė dvasia. Nemažesnę, jeigu dar nedidesnę, pasiukojimo našta neša ir mūsų knygų leidėjai, kurie, nesitikėdami jokio uždario, o, dažniais atvejais, netgi idėtu savo pinigų grįžimo, lietuviškąsias knygas leidžia ir tuo būdu — kursto menkai berusenantią tą lietuviškąjį židinėlį, kurio dėka anuomet nepriklausomybę buvom atkovoje.

PRIEŠ PAAIŠKESIANČI
VAJAUS REZULTATAMS

Rašančiam šias eilutes, neturima žinių, kokias pasekmes davė knygų platinimo mėnuo. Tačiau jau iš anksto norėtusi ypatingai susidomėti klausimu: kokiu gi skaičiumi per tą knygų mėnesį padidėjo Lietuvių Enciklopedijos, tos lietuvių knygų knygos, prenumeratorių skaičius? Juk šitoks klausimas tikrai vietoj ir vertas visiškai patenkinamo atsakymo.

Lietuvių Enciklopedija, kurios milžiniškai sunkią leidimo našta išieivijoje pasiėmė ant savo pečių vienas vienintelis žmogus, savo išvaizda neatrodas milžinu, bet dvasia — galiūnas. Juozas Kapočius, yra tikrai didelis lietuvių kultūringumo paminklas, kurio nei rūdys nesugraus, nei kandys nesukapos, nei, pagaliau, vagys nepavogs, o taip pat ir mūsų kultūros grovikai bolševikai nesunaikins, nes tas paminklas statomas laisvame krašte.

ŽVILGSNĮ NUKREIPUS Į
AŠTUONIS TOMUS

Kai pasižiūri žmogus į aštuonis jau išleistus Lietuvių Enciklopedijos toms, išsirikiavusius knygų lentynoj, taip ir pagalvoji: kaip mes nemokame vertinti to, ką jau turime, nors tai būtų ir neįkainojamos vertės daiktas...

Juk šitokį milžinišką lietuvių kultūrinį užsimojimą visi, o visi turėtume remti ir tai visomis išgalėmis, džiaugtis juo ir didžiūotis prieš kitus. Enciklopedijų išleidimas — nėra lengvas uždavinys netgi laisvose valstybėse, tai ką bekalbėti apie išieivijon išblokštą tautos dalį?..

Nepriklausomybės metais, išgyvenę dvidešimtmetį laisvi, tik prieš laisvojo gyvenimo saulė-

kultūros lobyną — Enciklopediją, kurios tesuėjom išleisti devynis toms. Tad kaip gi nesidžiaugti, kai čia išieivijoj, aštuonis toms prenumeratoriai

Telesforas Valius Ilustracija

leidį tesusigriebėm leisti tą didįjį jau turi savo žinioj, devintojo — laukiame, o ir kiti — tolimesni — tomai jau rinkimo, medžiagos rūšiavimo bei spausdinimo eigoj.

Iš Enciklopedijos administracijos pranešimo spaudoj matėme, jog užsprenumeravus Lietuvių Enciklopedijos tebus galima ligi išieivijon devintajam tomui iš spaudos. Savaimė aišku, kitaip ir būti negali, nes jau tikrai pats laikas Leidėjui žinoti, kiek tomų Enciklopedijos (koks tiražas) spausdinti, nes tai reikalingas — surištas su ypatingai didelėmis pinigėmis išlaidomis.

METAS SUKRUSTI VISEMS

Lietuvių Enciklopedijos leidimas, kaip matome, varomas pirmyn labai smarkiu tempu. Aštuonių tomų per tokį trumpą laiką išleidimo faktas — jau galėtų ir didžiausius skeptikus įtikinti, jog to didžiojo paminklo pastatymas bus ištesėtas.

Taigi, dabar pats laikas, galima sakyti, jau penkios minutės prieš dvyliktą, prisidėti visiems išieivijon lietuviams, o taipgi ir organizacijoms prie to didžiulio užsimojimo sėkmingesnio įvykdymo. Prisidėti ne aukomis, ne paskolomis, bet tik užsprenumeravimu tos lietuviškos knygų knygos — Enciklopedijos. Eilė organizacijų jau yra užsprenumeravusių Lietuvių Enciklopediją įvairioms atsikuriančioms Lietuvos institucijoms po vieną ar net po kelias Enciklopedijos prenumeratas. Reikėtų, kad tuo pavyzdžiu pasektų ir kitos JAV, Kanados ir kitų kraštų lietuvių kolonijų organizacijos, kurių išdų sąskaitose tas didelių spragų nepadarytų, o tuo būtų padarytas itin geras darbas.

Tad, sukruksime ir parodykime saviesiems, o taip pat ir sveitimiesiems, jog tikrai brangi mums Tėvynės Lietuvos laisvė ir statomas tos laisvės pagerbimui kultūrinis paminklas.

— o —
— Gražų išpūdį paliko pavaizduodama lietuvių dainos meną drauge su Kultūros Kongresu suruoštoji dainų šventė Čikagoje. Joje dalyvavo iš viso 32 chorai su 1.145 choralais. Programos klausėsi sausakimša Coliseum salė, bilietų buvo parduota apie 9.000. Čikagos burmistras ta proga paskelbė proklamaciją, o šiltą žodį per iškilmes tarė kard. Strich pareiškė įsitikinimą, jog Lietuvos vargai su laiku, atgavus laisvę, vėl virst džiaugsmu. Ateity numatyta ruošti tokių dainų švenčių daugiau. Būsimosios dainų šventės dirigento lazdele perduota prof. J. Žilevičiui, pirmosios dainų šventės (1924 m.) rengėju.

VASARIS

KELIAI TARP SALŲ

Tarp salų, tarp miškų
Aš šiandien gyvenu,
Kas iš to, kad tarp jų
Nesutinku žmonių. —

Mano laimė viena,
Ji neieško draugų,
Ji nemoka dalytis
Savu vienumu.

Aš keliauju keliais
Man vienam žinomais,
Nepalieka pėdų
Ant lygių vandenių —

Jie supranta mane
Ir aš juos suprantu,
Jie minčių neatskleis,
Neišduos paslapčių.

Nepavydžiu aš kam,
Nei pavydi kas man,
Nepažįsta, nežino
Kelių tarp salų —

Jiems palieku mielai
Džiaugtis laime kita
Ir keliauju ramus
Tarp lygių vandenių.

Stasio Džiugo „Keturi Valdovai“

Stasys Džiugas — KETURI VALDOVAI. Išleido Lietuviai Saleziečiai Castelnuovo Don Bosco, Italija. Viršelį piešė ir iliustravo Vl. Stančikaitė.

St. Džiugas yra pažįstamas vaikų literatūroje jau nuo 1938 metų. 1953 m. išleista jo eilėraščių knyga „Kiškučio Vardinės“. Autorius yra vaikų draugas, retas, šiais laikais draugas, nes reikia pripažinti, kad jaunimo literatūra šiandieną autoriais labai nubiednėjusi. St. Džiugas lieka ištikimas vaikų spaudai. Jis yra nuolatinis „Eglutės“ bendradarbis, o dabar galime pasiūlyti jo naujai pasirodžiusią knygą „KETURI VALDOVAI“.

Knygos turinys — pasaka aukso ir laimės krašto, kurį valdo sumanus ir išmintingas visus mylįs valdovas. Tačiau valdovo širdį apima keistas nerimas. Suaukęs savo krašto žynius jis reikalauja teisingo atsakymo į du klausimus. „Klausykite“. Pirmas klausimas: Kas manyje apsigyveno ir neduoda ramumo? Antras klausimas: Kame glūdi pasislėpusi mano laimė? „Žybiai ėnė tartis tarp savęs, bet jie buvo negerai ir tegalvojo, kaip karalių pražudyti savo klastingais atsakymais. Sužinojęs žynių klaidą, karalius paverčia juos Rudeniu, Žiema, Pavasariu ir Vasara. Palikdamas šiemis keturiems valdyti šalį, jis pats nuskrenda į mėlynus tolius. Kraštą pradeda valdyti Pavasaris. Jis linskinasi su visais sutvėrimais, bet praėjus trims mėnesiams ateina Vasara viešpatuoti ir Pavasaris nuleidęs galvą pasitraukia. Po tiek pat laiko Vasarą pašalina piktas Ruduo, Rudenį — žiema. Žiemos viešpatavimas irgi nenutys, nes vėl saulutė pakilo aukščiau. Žiemai teko iškelti. Jos vieton atėjo Pavasaris. „Taip atsirado Ruduo, Žiema, Pavasaris ir Vasara. Karalius, kuris padarė savo žynius valdovais, buvo ilgi, kupini amžinos laimės Metai“.

Autorius pasirinko pasakai įdomų siužetą, parodydamas vaikams, kad žemėje viskas turi savo paskirtį, kuriai noromis nenoromis tenka nusileisti. Gal tik vaikams nevisai bus aišku, kodėl valdovas buvo neramus ir ar tikrai jis rado laimę, kurios ilgėjosi, nes tarp metų laikų pasikeitimo nėra draugingos nuotaigos. Taip lyg ir liko tie du pagrindiniai klausimai be atsakymo. Knyga išleista labai įspūdingai, praturtinta gausiomis, spalvotomis, fantastiškai nuotaikai pritaikintomis Vl. Stančikaitės iliustracijomis. Autoriaus kalba gera, aiškūs vaikams suprantami dialogai. Kiekvienas metų laikas išryškintas savo paskirtyje, todėl ši knyga tinka, kaip graži dovana, lietuviškai skaitantiems vaikūčiams, ypatingai tuose kraštuose, kur vyrąja „amžina“ vasara. Didelis nuopelnas skiriamas Lietuvių Saleziečių Leidyklai ir spaustuvei, kuri ištikriai be priekaištų, labai kruopščiai, net liuksuosiškai išleido šią knygą, tuo pačiu praturtindama taip sunkiai augančią lietuviškąją jaunimo biblioteką.

Sao Paulo, Brazilija.

M. KRUPAVIČIUS

BOLŠEVIKŲ KOVA SU RELIGIJA

1954 m. vėlyvam rudeny Ni-kita Chruščiovas, kaip sovietų komunistų partijos generalinis sekretorius, paskelbė aplinkkraštį, kuriuo normuojamas santykis tarp komunistinio režimo ir religijos bei tikinčiųjų žmonių. Viso to aplinkkraščio turinį galima sutraukti į du punktus — pirmas, komunistų partija nedraudžia tikybos išpažinimo ir tikintieji partijos nediskriminuojami, antras, ryšy, su tuo reik sustiprinti „mokslinės pažinimo ir pasaulį“, kitaip tariant — bedievybės platinimo propagandą. Tuo būdu paskelbta du griežtai priešingi dalykai — tariamoji tikybinė tolerancija ir kieta tikrovė tą toleranciją paneigianti.

Tarp tų dviejų faktų yra prieštartinis ryšys. Religijos toleravimas ir tariamos laisvės jai suteikimas sudarys pavojaus „moksliui pasaulio pažinimui“. Nuo to pavojaus komunistų partija turi gintis. Apsiginti galima tik sustiprinta ateizmo propagandą. Prie tos sustiprintos bedievybės propagandos visai rimtai prisirengta. Sovietų Mokslų Akademijai buvo įsakyta sudaryti iš jos narių komisija, kuri turėjo nustatyti priemones ir būdus tai sustiprintai propagandai įgyvendinti.

Iš Chruščiovo paskelbto aplinkkraščio ir pirmųjų žygių jam įgyvendinti buvo visai aišku, kad tai užsimota ne tik Sovietų Rusijai, bet ir visiems komunistų pavergtiems kraštams bei laisvam pasauliui. Pirmutinė pasekė Lenkijos komunistų partija. Lenkijoje partijos taip pat buvo įsakyta Mokslų Akademijoje sudaryti tokią pat komisiją su tokiais pat uždaviniais. Ji buvo sudaryta 1955 m. ankstyvą pavasarį. Kalbamoji komisija dar įjungė į savo uždavinius ir visos Lenkijos ateistinės veiklos koordinavimą.

To Chruščiovo parėdymo pasekų nei gali teko laukti. Sudarytoji Akademijos komisija savo veiklos pirmaisiais metais parūpino ateistinėms temoms kelias dešimtis knygų, o Lenkijoje bedieviškajame muzėjuje suorganizavo tris naujus skyrius bei sustiprino ateistinio „moklo“ leidinių gamybą. Dabartiniu metu ši veikla eina visu spartumu.

Chruščiovo aplinkkraštis kiek pakeitė ateistinės propagandos užsimojimus. Ta propaganda buvo varoma ten ir prieš kalbamą aplinkkraštį. Tiesa, iš esmės ta ateistinė propaganda nepasikeitė, bet ji buvo plačiau užsimota ir praturtinta naujomis formomis. Pirmiau tą propagandą varė partijos organai ir mokyklos, šiandien gi ji varoma ne tik senais keliais, bet ir bendrojo spaudoj — dienraščiuose, savaitraščiuose, mėnesiniuose žurnaluose ir net juokų spaudoj. Visa tai daroma prisidengus „žodžio laisvės“ ir „kursu suliberalinimo“ obalsiais. Taip tas naujasis komunistų liberalizmas atrodė praktikoje. Katalikai neturi nei teisės nei galimybės skleisti savų katalikiškų straipsnių, nes neturi savos spaudos, į bendrus bolševikų leidžiamus laikraščius jų nepriima. Už tai ateistinė spauda siautėja nevaržomai. Ji remiama režimo ir daugiopinama. Žodžiu — naujame bolševikų liberalizme ateizmas turi pilną laisvę ir plačias galimybes. Bažnyčia gi — nieko.

Chruščiovas savo paskelbtame aplinkkrašty kelis kartus

kalba apie „mokslinę pažinimą pasaulį“. Čia jis turi omeny priešingą religijai pasaulėžiūrą. Sovietų Rusija daug dalykų pasisavino iš vakarų ir daro pažangą — kuriasi atomines elektrines, įsiveda automatizaciją ir tt, bet humanistinė srity laikosi kietai senienų, kurias kituose kraštuose jau seniai laiko kandys sugraužė. Tas stipriai jėga stumiamas ateizmas grįžta prie senų primityvių pavyzdžių iš tų laikų, kai Marksas ir Engelsas prieš šimtą metų savo materialistiniams teigimams įieškojo pagrindimo argumentų ir panaudojo tuo metu aktualias teorijas, kurios šiandien objektyvaus mokslo yra sugriautos ir atmetos kaip klaidos.

Tad vedamoji dabar komunistų ateistinė propaganda yra grindžiama senai atmetais teigimais ir teorijomis, bei hipotezėmis, kaip pav. darvinizmu, savaimingu gyvybės atsiradimu žemėje ir kit. Bet šis „mokslinis“ kelias yra pavojingas, nes dėl jo bolševikiniai propagandistai dažnai susitinka su nugalimomis kliūtimis. Jį lengvai griauja šių dienų mokslas. Tų pavojų jie neturi komunizmo apšėtuose kraštuose, nes ten neleidžiama jokia, kad ir švelniausia kritika. Bet tokia bolševikiškai „moksline“ bedievybės propaganda atsimuša kaip žirnis į sieną ir į tylinčius klausytojus, kurie bent kiek nusimano toje propagandoje liečiamais objektyvaus mokslo patiektais rezultatais. Komunistai tai žino ir dėl to jie griežti kitos labai nešvarios priemonės — tikinčiųjų pasijuok, išniekinti, sukarikatūrinti, iškvailinti, pažeminti. Jie leidžia tokio turinio įvairiausių dainuškų, dvielių eiluotų posakių tikinčiamam paneikinti ir išjuokti. Su žodžiais nesiskaitoma. Kartais didžiausias kaimo neprastaburnis nedrįstų to pasakyti, kas bolševikiškai spausdinama prieš tikinčiųjų. Bet ir šiomis priemonėmis komunizmas nepasiekia tikinčiojo sielos. Lenkai sako, kad Lenkija panaši į ridikėlį — iš viršaus raudona, o iš vidaus balta. Taip pat galima pasakyti ir apie Lietuvą, nors Lietuvai taikomi visi bolševikinės Rusijos bedievinimo metodai. Vadina satelitiniai kraštai dar kairiais atvejais yra šioje srity laimingesnė padėtyje.

Palankiausia komunistams dirva bedievybei platininti — tai jaunimas; jų auklėjimas vaikų darželiuose ir mokyklose. Tačiau ir čia bolševikai nėra padėties viešpatiai. Sėja savo bedievišką grūdą pilnomis riešučiomis ir nekaltas ir beginkles jaunimo sielas, bet derlių tas grūdus labai nykų duoda. Ir paskutinio meto studentų žygiai Čekoslovakijoje, Lenkijoje tai labai ryškiai parodo. Iš savo išsiuklėto jaunimo komunistai neturi pagrindo džiaugtis. Tiesa, jiems pavyksta jaunimą iškreipti iš vėžių — jie pameta senąją ideologiją, bet neprisiima ir naujos ateistiniai marksistinės. Jis nieku netiki. Jo netraukia kunigo žodis, bet jis ateizmo propagatorium bjaurisi. Jam rūpi tik savi medžiaginiai reikalai ir kovoja dėl jų visu marksistiniu brutalumu.

— Prof. V. Jungferis, daug prisidėjęs prie lietuvių vardo tarp sveitimųjų išgarsinimo, per Muencheno radiofoną skaitė paskaitą apie lietuvių kultūrą.

SEKMADIENIO R I M Ć I A I

SAVIMEILĖ – ARTIMO MEILĖS DUOBKASYS

Garsūs prancūzų mąstytojas Ernestas Hello sako, jog „Savimeilė yra griuvėsių motina... Dvasiniai ir doroviniai griuvėsiai; draugystės, meilės, socialinio gyvenimo chaosas — savimeilės darbas. Ji pašalina tarp žmonių ryšį, viską ardo, šaldo, naikina. Tyriausią artimo meilės liepsnoją ji paverčia ledu“.

Kasdienybėje gyvenime sutikti žmogų, kuris visa nori patenkinti sau. Žmogus lenkia sau visą gyvenimą nešantį malonumą, kad jis perpildytų jį nuolatinio džiaugsmu, lenkia visa, ką mato akys, kad per jas persiduotų džiaugsmo spinduliai, trokšta laurų vainikui, kad kiti lenktųsi ir atiduotų jam garbę. Tačiau yra žmonių, kurie kovoja su savimi, su nuolatinio ir niekuomet nepasotinamo „aš“ ir kovoja rimtą, kovoja už tikrąjį gyvenimą, stengiasi nugalėti save, kad galėtų atpažinti artimą, prisikelti iš egoizmo karsto. Pats žmogus yra didžiausias sau priešas, nes slėpintis jame egoizmas, t. y. netvarkinga savęs meilė visus dalykus sušaldo, paverčia ledu net karščiausius žmogaus žmogui meilės jausmus.

Mylėti save būtina, tačiau meilė turi būti tvarkinga. Tvarkingai mylis save visada pripažins tikrąją tiesą apie save, kad jis yra taip pat silpnas, kaip ir kiti; pripažins tiesą apie save ir pateisins kituose silpnybę, pripažins kas gera ir gražu, kas harmoninga, nors kartais tekėtų pasisakyti ir prieš save, arba kituose pasmerkti ydą, nesmerkiant asmens.

Savimeilei, egoizmui priešingybė yra aukos dvasia. Egoizmas — savimyla nemoka aukotis dėl kito, nes nemato, kas yra toliau už jo paties. Artimas yra per toli, nes būtu prie pat širdies, ar pačioje širdyje, kad jo trumparegiškumas jį pastebėtų. Tik tas moka pilnai aukotis, kas kitą myli tikra meile, nesavinaudiska, kas myli Dievui. Jis negalvos apie save, bet apie kitą; gyvena kito rūpesčiais. Jis pajęgs išeiti iš savęs ir atrasti kitą, gyventi kitu. Sutiksime gyvenime žmonių, kurie prieina prie tokio heroizmo laipsnio, kaip Selmos Lagerloef novelėje, jog perleidžia mylimą žmogų kitam, kaip nusikrautoji Helga, netikėdama suteikti Gudmundui laimės, kad tik Gudmundas, jos mylimasis, būtų laimingas.

Beskaitydamas prof. St. Ylos parašytą knygą apie meilę, radau gražų pavyzdį, kuris parodo, kaip aukos dvasia, priešinga egoizmui, negali net didžiausias kliūtis. Tas autorius rašo: „Štai įvykis iš šio karoto. Žmona atrado svetimos moters laišką savo vyro kišenėje! Pirmą mintį buvo: pakelti skandalą ir, jei reiktų, palikti namus ir vaikus. Jos manymu, tokio dalyko negalima veltui praleisti. Juk grūva šeima. O laiškas, pasirodė, nebe pirmas ir ne tik iš moters pusės rašomas.“

Kaimynystėje buvo tauri ir išmintinga inteligentų šeima, į kurią šį moteris užėdavo. Kas daryti, — tariai šiai. Viską išskirti aikštėn ir palikti vyrą? Ne, atsako šie. Tuo reikalo nepataisysi. Kantrybės, ištyermės! Bandyk nemažinti jam pagarbos ir meilės.

Lyg nepasitikėdama kaimynais, ji ateina pas kunigą. Kas daryti? Kunigas įtikinėja, kad pykčiu nesužadinsi, tik labiau pastūmėsi jį eiti tolyn. Palikdama jį, juo labiau nepataisysi dalyko. Lauk, elkis taip, tarsi nieko nežinotum. Bus sunku, bet tavo pergalė ateis. Kaip ilgai teks laukti, nežinia, bet būk kantri. Pagandai atlaikyti ir jėgoms sustiprinti dažniau priimki stiprybės Dievą komuniuoj.

Po gero pasmečio kunigo durys prasiverė ir toji moteris vėl pasirodė. Sunku buvo, kalbėjo ji. Daug kartų ryžaus ištraukti laišką, kurio

Lietuvių spaudoje plačiai atžymėti Kultūros Kongreso darbai, primateji nutarimai ir atiteities veiklos gairės. Paskelbti taip pat visos eilės pasiūlymų kultūrininkų pasisakymai, kaip lietuvių kultūrinė veikla ir per ją lietuvių kultūros reprezentavimą svetimiesiems būtų galima dar daugiau suintensyvuoti. Kongreso darbas „Aidų“ žurnalas leidžia specialų numerį, kuriame bus atspausdinti per kongresą skaitytieji referatai, paskelbti jo nutarimai ir sudėta kita aktualioji medžiaga.

Jis ieškojo ir vaikų teiravosi. Naktimis nemigau, tyliai verkdavau. Jis išbūdavo ir pastebėdavo. Kas tau? — ėmė klausyti. Seniau jis ir ligos atveju nesisielėjo per daug manim. Kas tau, ar sergi? — k'ausdavo. Jis matė, kaip aš nykstu ir darau vis labiau pabalus. Ir taip jis pats ėmė darytis neramus. Kas kart vis labiau ieškojo kuo geru įsisteikti, nebėgo iš namų. Jo rūpestis vaikams pabudo, nes aš nebepajėgiau jų aprūpinti, pervargusi nuo kančios. Atėjus sėkmadienio, aš nevalgius išėdavau sumai į bažnyčią, prieiti komunijos. Jis švelniai primindavo, kad aš šitai dar labiau nusilpsiu. Pagaliau jį stebino, kad aš daug metų vengusi bažnyčios, staiga pasikeičiau. O komunija man

RELIGINIS LIETUVIŲ GYVENIMAS PIETŲ AUSTRALIJOJE

Pietų Australiją yra atvykę apie pora tūkstančių mūsų tautiečių. Religijomis jie yra taip pasiskirstę: apie 8 nuosimčiai evangelikų liuteronų bei reformatų, o visi likusieji — katalikai. Tuo tarpu kai liuteronai šliejasi prie latvių ir vokiečių, katalikai nuo 1949 m. pradžios turi savo kapelioną, kuris rūpinasi jų dvasiniais reikalais. Pradžioje daugelis mūsų dirbo įvairiose provincijos vietovėse, kartais net už 400 — 600 kilometrų. Daugiausiai tai buvo viengungiai, kurie dirbo minkštosios anglies kasyklose, miškuose, prie plentų tiesimo ir geležinkelio. Kapelionas juos pasiekdavo motociklu, vėliau automobiliu, traukiniu, o neretai ir lėktuvu. Maždaug nuo 1950 metų didžiama viengungij, o taip pat ir šeimos įsikūrė valstybės sostinėje, Adelaidėje, pusės milijono gyventojų mieste.

Lietuvių pamaldos vyksta nedidelėje šv. Juozapo bažnyčioje, pačiame miesto centre, kur susirenka 300 — 400 tautiečių, gi Tautos švenčių ar kitų minėjimų metu pamaldos būna katedroje, giedant lietuvių chorui, solistams, dažnai dalyvaujant ir nuosirdų mums pamokslą pasakant Jo Ekscelencijai Adelaidės Arkivyskupui Dr. Beovich. Vaclovo Šimkaus vadovaujamas vyrų choras su solistais keletą kartų katedroje suruošė religines muzikos koncertus.

Kas sėkmadienis pamaldos vyksta prieš pietus, išskyrus ketvirtąjį mėnesio sėkmadienį, kai pamaldų laikas yra 6 val. vakaro. Šios pamaldos ypatingai gausiai yra lankomos. Iš ryto žmonėms yra sunku suvažiuoti, nes Adelaidėje sėkmadieniais iki pietų nevažinėja traukiniai, trolebusai, nei tramvajai, ir tikrai didžiausiomis gatvėmis retai kursuoja privatūs autobusai. Vakare todėl susirinkti į miesto centrą yra daug lengviau. Be šv. Mišių kartais yra suruošiami religiniai minė-

pasidarė kaip ranka, kuri neleidžia sunaikinti tos sėklos, jau nešusios vaisių. Pagunda išaugdavo taip stipri, kad nežinojau, ar išlaikysiu, neparodžiusi laiško ir nepasakiusi: tu niekšas! Po sėkmadienio keletą dienų vėl buvo lengva. Šiandien jums, kunige, galiu pasakyti, kad jis pasidarė geresnis, negu buvo po vedybų. Meilė nugalė viską. Ji pašalina ir kliūtis, kurios ją paraližuoja, nuplauna ir dėmes, kurios ją gėdą užtraukia“.

Nuolatinė kova su egoizmu duoda nuostabių vaisių. Didžiausius priešus sunaikintą egoizmas paverčia draugais. Kas galėjo būt sutrypta per vieną sekundę, paversti pelenais švenčiausi dalykai, štai, netikėtai, kantrybės, aukos ir pakantų dėka pražysta gražiausiais meilės žiedais. Tų žiedų kvapas persiduoda ne tik ten, toj aplinkoj, kur seniau viešpatavo egoizmas ir nesupratimai, bet ir plačiau. Mačiau žmonių egoizmo vergijoj ir mačiau žmonių, baigiančių jį sunaikinti. Tada atsiskleidė kilnisis sielos pasaulis ir jie buvo kaip angelai, kupini viens kitam meilės. A. Ilgesys

pasidarė kaip ranka, kuri neleidžia sunaikinti tos sėklos, jau nešusios vaisių. Pagunda išaugdavo taip stipri, kad nežinojau, ar išlaikysiu, neparodžiusi laiško ir nepasakiusi: tu niekšas! Po sėkmadienio keletą dienų vėl buvo lengva. Šiandien jums, kunige, galiu pasakyti, kad jis pasidarė geresnis, negu buvo po vedybų. Meilė nugalė viską. Ji pašalina ir kliūtis, kurios ją paraližuoja, nuplauna ir dėmes, kurios ją gėdą užtraukia“.

jimai, paskaitos, šventoji valanda, vyksta gegužinės pamaldos, o rekolikcijų vestė gavėnios metu atvyksta iš kitų miestų vienas ar kitas lietuvių kunigas. Iškilmingų religinių švenčių proga kartu su kitomis tautybėmis organizuotai eisenose dalyvauja ir mūsų lietuviai, nešdami savo bažnytinę vėliavą, kurios vienoje pusėje yra Aušros Vartų Dievo Motinos, o kitoje — šv. Kazimiero, Tautos Globėjo, paveikslai. Kasmet prieš Kalėdas, vasaros atostogų metu, ruošama Pirmoji lietuvių vaikų šventoji Komunija. Šiaip per visus metus šeštadieniais, be lietuvių kalbos, istorijos, geografinės, dainų, giesmių ir tautinių šokių, lietuvių vaikai savaitgalio mokyklose mokosi ir savų religinių papročių bei kitų svarbių dalykų pažinimo.

Visi dalyvaujantieji pamaldose bendrai gieda lietuviškas giesmes. Tam tikslui nemažai pasitarinėjama čia vietoje išleistas su gaidomis „Mūsų Giesmynas“. Jį paruošė kompozitorius Jonas Zdanavičius, dar prieš išvykdamas į Ameriką. Per porą šimtų giesmyno egzempliorių kiekvieną kartą bažnyčioje išdalyjama žmonėms.

Kapelionas, kiek spėdamas, lanko parapijiečius, bet, deja, visų dar nėra pajėgęs aplankyti, nes lankymo laikas yra trumpas, būtent, tik vakarai, kada žmonės grįžta nuo darbu. Be to, jis bendrauja su tikinčiaisiais, leisdamas ir paštų išsiuntinėdamas per 500 egzempliorių savaitinio informacijų lapelio „Šventadienio Balsas“.

Mūsų katalikai, neišskiriant nė mišrių šeimų, rūpinasi kūdikius krikštyti ir auklėti katalikiškai. Nuo 1949 m. krikštų yra buvę 157. Paaugę vaikai daugiausiai eina į katalikiškas mokyklas bei kolegijas — gimnazijas, kurios puikiai Australijoje yra vedamos. Jose mokytojausia broliai vienuoliai ir sesutės. Tokias mokyklas baigė, jaunuoliai

ERŠKĖTROŽE

(GRIMŲ PASAKOS)

Senų senovėje gyveno karalius ir karalienė, kurie trošc turėti vaikų, bet kuriems ponas Dievas nedavė nei vieno. Vieną dieną, karalienė besimaudant, iš vandens išropojo varlė ir tarė:

— Tavo troškimai išsipildys. Nepraeis nei metai, ir tu turėsi gražią dukrelę.

Kaip varlė sakė, taip ir atsitiko. Karalienė sulaukė gražios mergaitės, ir karalius, netverdamas džiaugsmu, suruošė didelę puotą. Tarp svečių, sukviestų į rūmus, buvo ne tik giminės, draugai ir pažįstami, bet ir laimės, turėjusios ulemti karalaitėi gražią ateitį.

Tokių laimiu karalystėje buvo trylika, bet karalius joms turėjo tik dvyliką aukšnių lėkščių, todėl viena liko nepakviesta.

Puota buvo puiki, ir kai ji baigėsi, kiekviena laimė apdovanojo karalaitę viskuo, kas tik buvo jos galioje. Viena jai lėmė užaugti dora mergaitė, kita — gražia, trečia — būti turtinga, ir taip ji gavo visas gėrybes, kokios tik yra pasaulyje. Kai vienuoliktoji laimė ištarė lėmimo žodžius, staiga jėjo tryliktoji ir, keršydama — nepakvietimą j puotą, net nepasveikinusi, šūktelėjo:

— Kai ji bus penkiolikos metų, beveikdama susižels ir mirs!

Tai ištarusi, ji apsisuko ir išėjo. Šitie žodžiai išgąsdino visus. Dvyliktoji laimė dar nebuvo pasakiusi savo lėmimo, bet ji jau negalėjo mergaitę išgelbėti. Ji tik galėjo sušvelninti baisųjį lėmimą ir tarė:

— Bet tai nebus tikra mirtis, o tik miegas, iš kurio karalaitė pabus po šimto metų.

Karalius darė viską, kad tik bailsioji lemtis neišsipildytų. Jis liepė visoje karalystėje sudeginti visas verpstes, nes manė, jei niekas neverps, karalaitė negalės susižeisti. Karalaitė augo tokia graži ir tokia maloni, kad kiekvienas, kuris tik ją pamatydavo, negalėdavo jos nepamilti.

Kartą karalius ir karalienė kažkur išvažiavo, ir karalaitė, likusi viena, vaikščiojo iš kambario į kambarį po rūmus ir surado seną ir apleistą bokštą, kurio ji anksčiau nebuvo mačiusi. Bokšte buvo laiptai, kuriais nulipusi rado duris, užraktas surūdijusiu ir spygyje tebekyšančiu raktu. Ji pasuko raktą, ir durys atsidarė. Viduje sėdėjo sena senutė ir verpė linus.

— Laba diena, mamute, — tarė karalaitė. — Ką tu čia veiki?

— Verpiu, — atsakė senutė.

— Koks malonus darbas, — sakė karalaitė ir priėjo arčiau. Ji mėgino verpti, bet, vos tik palietė verpstę, susižeidė pirštą ir parpuolė ant lovos. Tuo metu jai buvo sukakę penkiolika metų, lėmimas išsipildė. Ir ji užmigo giliu miegu.

Ne ją vieną ištiko ši nelaimė, bet ir visą dvarą. Užmigo karalius ir karalienė, kai tik sugrįžo į rūmus, užmigo ir visi dvariščiai. Užmigo ir žirgai arklidėse, ir balandžiai ant stogų, musės ant sienų ir ugnis ugnivietėje. Užmigo ir virėjas, nutvėręs kepsnį sudeginusį berniuką, savo padėjėją, už plauku, užmigo ir tas berniukas, neištrūkęs iš virėjo rankos. Užmigo net ir vėjas, ir joks lapas nevirpėjo medžiuose.

Aplink rūmus išdygo erškėčių gyvatvorė, kuri kasmet buvo aukštesnė ir aukštesnė, kol pagaliau taip

— jaunuošs gauna stiprų religinį pagrindą ir galima tikriaus lėkščių ištikti Dievui ir Tėvynei; be to, katalikai australai daugiausiai tiek žodžių tiek raštu kovoja dėl sąžinės laisvės, griežčiausiai pasisakydami prieš sovietinę tiraniją.

Jungtinių Adelaidėje nuo 1949 m. yra buvę 73. Tik retas kuris nuklysta ir civilizškai susituokia.

Mirimų per paskutinius septynis metus Pietų Australijoje lietuvių tarpe yra buvę 29. Dviejose Adelaidės kapinėse palaidotų tautiečių kapas Vėlinių dieną, kapeliono vadovaujamas, gausus giminių ir draugų būrys aplanko ir pasimeldžia, lygiai kaip meldžiasi už žuvusiųsios dēl Tėvynės.

Kapelionui talkininkauja ypač ateitininkai sendraugiai ir kiti uolūs katalikai, o nemažas būrys priklauso Fatimos Marijos Lietuvių Sąjūdžiui arba Mėlynajai Armijai, kurios nariai kasdien kalba rožančių ir pirmąjį mėnesio šeštadienį priima šventąją Komuniją, ypač meldamiesi už pavergtą Tėvynę ir nusidėjėlius.

KUN. DR. PAULIUS JATULIS

paslėpė rūmus, kad nei vėliavos bokšte nebuvo matyti.

Ir pasklido po kraštą pasaka apie gražiąją karalaitę Erškėtrožę, kaip ją praminė žmonės. Kartais atjodavo tai vienas, tai kitas karalaitis, kurie norėjo įeiti į rūmus. Bet erškėčiai buvo toki tvirti ir susipynę, kad jie tik prasiskėsdavo ir įleisdavo juos kokį žingsnį, o paskui susiglausdavo ir taip apjindavo savo šakomis, kad jie negalėdavo pajudėti nei pirmyn, nei atgal ir mirdavo baisia mirtimi.

Taip praslinko daug metų. Kartą vėl vienas karalaitis keliavo per tą kraštą ir iš vieno senelio sužinojo apie didelius rūmus, esančius tarp erškėčių, ir apie karalaitę Erškėtrožę, apie karalių, karalienę ir visus dvariškius, jau šimtas metų sumigusius giliu miegu. Senelis buvo girdėjęs iš savo senelio ir apie tuos karalaitis, kurie bandė prasiskirti per erškėčių tvorą, bet žuvo, nepasiekę tikslo.

— Aš nieko nebijau, — atsakė karalaitis. — Aš turiu pamatyti tą karalaitę.

Gerasis senelis bandė jį atkalbėti nuo to žygio, bet karalaitis nieko nenorėjo girdėti.

Tuo metu jau buvo prabėgę visos šimtas metų ir atėjusi diena, kai Erškėtrožė turėjo pabusti. Kai karalaitis priėjo prie erškėčių tvoros erškėčiai buvo pražydę dideliais gražiais žiedais, kurie prasiskleidė vienas nuo kito, leisdami praeiti, ir vėl susiglaudė, kai jis jau buvo praėjęs. Rūmų kieme jis pamatė arklus ir medžioklinius šunis, gulinius ir miegančius, o ant stogų baltus balandžius, galvėles pasikūšusiu po sparneliais. Jis jėjo į rūmus, o ten musės miegojo ant sienų ir virėjas laikė berniuką už plaukų. Visi dvariščiai gulėjo ir miegojo sa lėse, o prie sosto gulėjo karalius ir karalienė. Karalaitis jėjo toliau. Visur buvo taip tylu, kad jis girdėjo pats savo alsavimą. Taip jis priėjo seną bokštą ir atidarė duris į kambariuką, kuriame miegojo karalaitė. O ji buvo tokia graži, kad jis negalėjo atitraukti nuo jos akių, pasilenkė ir ją pabučiavo. Vos tik jis palietė karalaitę, ji pabudo, atmerkė akis ir nusišypsojo.

Tada juodu abu išėjo iš bokšto. Rūmuose pabudo karalius ir karalienė, pabudo ir visi dvariščiai ir nustebę žiūrėjo vienas į kitą. Ir arkliai atsistojo kieme, pašoko ir šunes, balandžiai ištraukė galvėles iš po sparnelių, apsidairė ir nuskrido į laukus, subruzdavo ir musės ant sienų, ugnis ugnivietėje, kepsniai vėl ėmė spigėti, o virėjas užskuto berniukui paausėti. Tada buvo suruoštos puikios Erškėtrožės ir karalaitio vestuvės, o paskui jie gyveno laimingai iki mirties.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Jurgis Savickis — ZEMĖ DEGA. Išleido Knygų Leidykla Terra 1956 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Knyga turi 155 puslapius, geru aplanku.

Pulk. A. Birontas — VARDAN TEISYBĖS. Trys atsakymai autorių puoliesiems priešams. Knyga gausiama pas autorių.

Jieva Simonaitytė — PAVASARIŲ AUDROJ. Mažosios Lietuvos laisvės kovos. Išleido Knygų Leidykla Terra.

JURININKO SINDBADO NUOTY. KIAI, kaip jie surašyti knygoje, pavadinatoje „Tūkstantis ir viena naktis“. Išleido Knygų Leidykla Terra. Viršelis Telesforo Valiaus.

GRIMŲ PASAKOS. Vertė St. Vainoras ir V. Civiškas. Išleido Knygų Leidykla Terra, spaudė Draugo spaustuvė 1956 m.

Andrius Valuckas — NEMUNO SŪNŪS. Romanas. Autoriaus leidnys. Viršelį piešė A. Docius. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Knyga turi 428 pusl., gerai aplankas.

FRISKĖLIMO PARAPIJOS LEIDINYS 1956 m. Toronto pradinės Friskėlimo Parapijos Statybos Pavestintimo proga 1956 m. birželio mėn. 3 d. Viršelis dailininko J. Bakio. Leidnys paliustruotas gausia istorine medžiaga.

D. Britanijos Lietuvių Katalikų Kongresas už geresnį pasaulį. 1956. V. 20. Lietuvių Sodyba. Leidinį paruošė kun. Pr. Daukšys, MIC.

SKAUTŲ SKYRIŲ
veda
REDAKCIJINĖ KOMISIJA

NAUJOS SKAUTAVIMO ŠAKOS

S. BABRONIS

Daug kas mokydamasis Nepr. Lietuvos mokyklose priklausė ar buvo prijaučiantis skautų organizacijai. Gyvenant tremties laikotarpį Europoj, kada buvo leista atgavinti skautų sąjungą, skautavimas tapo pati svarbiausia bei skaitlingiausia mūsų organizacija, kurioje tilpo ne tik jaunimas, bet ir visi vyresniojo amžiaus asmenys anksčiau priklausę ar net nepriklausę skautų organizacijai. Tremties sąlygose išaugo naujo skautavimo šaka — tai vyresniojo amžiaus asmenų įsijungimas į skautų eiles.

Šis reiškinys įdomus tuo, kad tuo pat laiku ir kituose Vakarų Europos kraštuose gimė ir pradėjo savo pirmuosius žingsnius šis senųjų skautų judėjimas. Mat visi kraštai perkentė karo siaubą, visi atkreipė dėmesį į priaugantį jaunimą, per kurį ir patys norėjo rasti savo karo išvargintai dvasiai atgavimą.

Šis judėjimas rado gyvo pritarimo. Ir šia nauja skautavimo šaka gyvai susidomėjo tarptautinis skautų biuras. Šiuo metu šis judėjimas jau gyvai reiškiasi keletoje valstybių, kur senieji skautai yra susiorganizavę į atskirus savo vienetus, kurie veikia pagal bendrus skautų įstatus ir senoje skautiškoje dvasioje. Galvojama sudaryti buvusių skautų atskirą tarptautinį biurą.

Laikinis biuras turėjo savo visuotinį atstovų suvažiavimą pereinamųjų metų rugpjūčio mėn. 4 d. Horsens, Danijoje, kur dalyvavo atstovų iš keleto kraštų, kurių tarpe taip pat dalyvavo ir skautybės kūrėjo sūnus Lordas Baden - Powell'is.

Suvažiavimas praėjęs su didžiausiu pasisekimu, kurio metu išrinkta nauja vadovybė. Pulk. J. S. Willson'ui turinčiam didelių nuopelnų skautybei ir esant vienam iš buvusiųjų skautų judėjimo pradininkų suteiktas amžino vadovybės nario titulas. Ta proga atstovų suvažiavimas paskelbė atsisakymo, ragindamas visuose pasaulio kraštuose kurti buvusių skautų sąjungas.

Šis judėjimas, nors yra dar tik nauja skautavimo šaka, tačiau jau yra išsiplėtęs daugely kraštų, kaip Anglijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Danijoje, S. Amerikoje ir Australijoje. Ilgainiui ši nauja skautavimo šaka išsiplės ir opims tiek pat kaip ir skautavimas jaunųjų tarpe.

O kas gi nori būti senu?! Ir kur gali atjaunėti dvasioje, jei ne būdamas jaunimo tarpe.

Kam nėra malonu prisiminti savo skaisčiai praleista jaunatvę, kuri prabėgo taip greit ir taip nerūpestingai, kaip trumpas sapnas? Kam nėra malonu pabuvoti draugijoje ir pasidalinti savo prabėgusios jaunystės išpūdžiais!

Ne metai mus sendina, bet dvasia. Išlaikant jauną dvasią metų našta mus nesendina. Nuoširdi nuotaika ir skaidrus juokas grąžins mus į tas tolimas dienas...

Mūsų lietuviškoje Skautų Są-

jungoje buvusieji skautai jau yra susiorganizavę Židinio skautų - čiu vardu. Vienas toks vienetas veikia Australijoje, o kitas yra Šiaurinėje Amerikoje, Los Angeles mieste, Kalifornijoje.

Kaip teko patirti, mūsų tarpe Argentinoje yra nemaža buvusių skautų, kurie dėl įvairių priežasčių šiandien nepriklauso skautų organizacijai. Ar negalėtume ir mes čia Argentinoje susiburti į vieną darnų būrėlį ir retkarčiais susirenkant atitrūkti nuo to įkyraus kasdieniško nutolstant ir tas laimingas dienas ir atjaunėjant dvasioje!

Atsiliepkite tuo klausimu!

Gautas Indijos Skautų atsakymas

Kiek anksčiau šio laikraščio skautų skyriuje buvo rašyta kaip Indijos skautai pagerbė ir apdovanojo skautiškais ženklais ir suteikė Garbės Skautų titulą Lietuvos ir kitų užimtų kraštų skautų sąjungos duobkasiams N. Chruščiovui ir N. Bulganinui.

Dėl šio įvykio Lietuvos Skautų Sąjungos Užsienio Skyriui griežtai reaguojant, tarptautinis skautų biuras pareikalavo Indijos Skautų Sąjungą pasiaiškinti, kodėl tokia nepaprasta garbė buvo suteikta asmenims, kurie likvidavo skautų judėjimą visuose jų pavergtuose kraštuose ir šimtus skautų organizacijų vadovų bei narių nukankino ir išžudė už skautybės principus bei idėjas.

Indijos skautų sąjunga atsiumtė ilgą pasiteisinimą, kurio santrauka čia dedame:
"Indijos Skautų Sąjunga neturėjo jokios intencijos, o taipogi ir dabar laikyti Sovietų Sąjungos pareigūnus "Garbės Skautais". Tai buvo nesupratimas, skautams nesupratęs vadovybės instrukcijų, užirsant kaklaraiščius N. Chruščiovui ir N. Bulganinui, ko nebuvo norėta padaryti."

Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos Pirmija įvertinama prof. M. Biržiškos nuopelnus lietuvių tautai ir skautų sąjungai, apdovanojo jį aukščiausiuoju savo organizacijos ordinu — Gedimino Vilko ordinu. Š. m. balandžio mėn. 29 d. Kalifornijoje M. Biržiškos gyvenamajame mieste Los Angeles įvyko ordono įteikimo iškilmės viešoje iškilmingoje skautų sueigoje.

Kalifornijos lietuvių skautų atstovai susitiko, pasveikino ir pasikalbėjo su pasaulio skautų vade Lady Olave Baden - Powell. Ta proga buvo išklaudyta nuotaikingos kalbos, kurioje ponja Baden - Powell pareiškė: "Kad skautiškas mokslas galėtų tinkamai klestėti ir, kad jis būtų perduodamas iš kartos į kartą be sutrikimų, svarbiausias to

DARBAI IR ŽMONĖS

Neperseniai šio laikraščio puslapiuose teko skaityti žinutę, kad skautai ruošiasi suvaidinti prieš keletą metų statytą veikalą „Šienapiūtė“.

Apie šitą noriu išsistarti keletą minčių.

Šitas veikalas buvo pastatytas anksčiau gyvavusio lietuvių tautinio ansamblio. Iš kai kurių mūsų visuomenės paskirų asmenų teko girdėti, kad minėtą vienetą kūrėjai, kadangi jie tam nebuvo pajėgūs, kad geriau būtų buvę, jei tos visos jėgos būtų įsijungusios jau į esančias organizacijas.

Minėtas ansamblis susikūrė tik naujosios emigracijos pasėkoje ir beveik visi jo dalyviai buvo naujieji atvykėliai, gyvenę su virš dvidešimt metų nepriklausomo gyvenimo ir išsismokslinę naujoje subrendusioje Lietuvoje.

Čia atvykę jie nepasitenkino tuo ką rado pas mus. Lietuva per visą savo gyvenimo laiką buvo pažengusi daug visose srityse. Steigdami šį vienetą steigėjai norėjo parodyti iki kiek

viso laidas yra gera valia ir susiklausymas mūsų pačių tarpe. Visas pasaulis iš mūsų veiklos jau įsitikinęs, kad mūsų organizacinis judėjimas yra pažymėtina geras ir tokią būklę turime perduoti sekančioms kartoms".

Po jos vadovavimo ranka Pasaulio Skautų sąjunga yra išsiplėtusi 35-kiuose pasaulio kraštuose.

Tarpe daugelio pasižymėjimo ženklų, jai yra suteikti dar šie titulai: Didžiojo Kryžiaus Dama (britų imp. titulas), Suomijos Baltosios Rožės Kavalerė, Lenkijos Mergelė Karžygė, Karaliaus Jurgio Penktojo Dama, Karaliaus Jurgio šeštojo Dama.

Tarptautinio Skautų Biuro atstovės Elizabeth Burnell (Anglija), Lilli Olsen (Suomija) ir Marjorie Brindley (Anglija) praleido kelis mėnesius Vokietijos išvietintų asmenų DP stovyklose, organizuodamos įvairių tautybių skautų vadovėms kursus. Šia proga savo organo "The Council Fire" jos paskelbė straipsnius, kuriuose iškeliami pasibaisėtina D. P. skautų gyvenimo būklė ir iškeliamas iš Europos griuvusių rusenančio skautavimo idealizmas.

Norvegijos skautės Scharfenberge prie Berlyno, įsteigė nuolatinę stovyklaitę neturtingoms Berlyno skautėms.

Pasaulinė jubilėjinė jambore įvyks ateinančiais 1957 metais skautijos lopšy, Anglijoje, Sutton Parke. Jau yra užsiregistravę 22-jų kraštų skautų sąjungos, pažadėdamos atsiųsti 9718 skautų. Iš jų skaičiumi vyrauja: Australija 1020, Amerika 1500, Austrija 1140, Belgija 1500, Kanada 1000, Olandija 1000, Irlandija, N. Zelandija ir P. Afrika po 500.

Manoma, kad šioje jambore dalyvaus lietuvių skautų draugovė iš Anglijos ir S. Amerikos jau po savo trispalvę ir atstovaus Lietuvių Skautų Sąjungą. Čia būtų didelis laimėjimas tarptautinėje plotmėje.

New - Brunswicke, USA iškilmingai atidaryti Amerikos skautų, vyr. vadovybės rūmai, kurie pastatyti pagal šiandieninius moderniausias reikalavimus.

Priekyje stovi skauto statula, kurią padovanojo Philadelfijos skautai, o statulos kūrėjas ir skulptorius žinomas Amerikos skautybės pionierius Dr. R. Tait McKenzie iš tos pačios vietovės.

Smarkiai ruošiamasi skautų spektakliui, kuris numatomas rugsėjo mėn. Dar kol kas repetuojamos atskiri „Šiantpjūtės“ veiksmai. Neuzilgo prasidės visų masinių scenų repetacijos.

Režisieriaus p. Petravičiaus nuomone šis pastatymas praneš ankstyvesnį ansamblio pastatymą nepaprastai tinkamais veikėjais, ko anksčiau jis negalėjo surinkti. Su nekantrumu laukiame pasirodant.

Aukos Vasario 16 d. Gimnazijai tilps sekančiame numery.

Lietuva buvo pažengusi kultūriniai.

Įsikūręs ansamblis sugebėjo per tokį trumpą laiką pažengti tiek, kad galėtų pasirodyti netik mūsų Avellanedos lietuvių tarpe, bet ir atsistoti Sostinės koncertų salose prieš meniškai išlepintą argentiniečių intelektualų, vokiečių, anglų bei prancūzų publiką, kuri savo spaudoje labai šiltai atsiliepdavo apie visus ansamblio pasirodymus. Nuo čia juk ir pradėjo vertinti bei pažinti lietuvių aukštą dainos meną. Šio vieneto atsiradimas negalima sakyti, kad nebūtų turėjęs įtakos ir į mūsų kolonijos kultūrinį gyvenimą.

Ansamblio choras, kvartetas, tautinių šokių grupė užimponavo ne tik svetimtaučius, bet ir mus pačius. Juk iki tol mes ne sugebėjome niekam parodyti savo tautinio meno didžiulias vertybes: savo skambios dainos, savo graakštaus tautinio šokio. Šokom visuose savo rengimuose vien tik „kazačką" ir kitokius mums svetimus dalykus. Netenka tad ir stebėtis, kad mus pačius dažnai maišydavo ir vadindavo mūsų kaimynų slavų vardais.

Nors šis vienetas gyvavo trumpai, bet suspėjo padaryti nepalyginamai daug dainoj, šokų ar mūsų pačių lietuviškų veikalų vaidyboje. Ir visa tai neliko be pasekmių. Nors ir nebeegzistuoja ansamblis jau keli metai, bet jo dvasia dar tebėra gyva mūsų kolonijoje. Jo pavyzdžiu turime šandien Birutiečių tautinių šokių grupę, kuriai vadovauja buvusi ansamblietė, turime mažųjų šokėjų grupelę, kuri taip pat gražiai pasirodo scenoje, turime ir naujai susidariusį kvartetą, kurio beveik visi dalyviai su jų vadovu taip pat yra buvę jų eilėse.

Negalima būtų praeiti nepastebėjus ir visų tų, kurie čia įstengė sukurti ir taip aukštai iškelti buvusį vienetą. Kaip viena iš pirmųjų kūrėjų tenka paminėti p. A. Petravičių, kuris savo administraciniais, bei meno sugebėjimais taip sumaniai tvarkė ansamblį, kad visur jautėsi jo sugebanti ranka kaip koncerte ar spektakly. be to, tenka pasakyti ir apie didelius jo režisavimo gabumus, ką ne vienas įsitikino matęs daugelį ansamblio spektaklių. Tektų paminėti ir pirmąjį meno vadovą bei dirigentą p. Stasiulį, kaip gabų choro vadovą, po kurio ansamblių muzikiniam vadovavimui perėmė žinomas pianistas Andrius Kuprevičius. Prie šio dirigento ansamblio choras iškilo ir buvo pats pajėgiausias iš visų savo gyvavimo metų. Davė daug koncertų Avellanedoje, sostinėje ir kitur. Tuo metu buvo norima išvykti į Urugvajų, bet susidariusios politinės sąlygos neleido. A. Kuprevičiaus išvykimas ir buvo priežastis ansamblio išsiskirstymo.

Šiuo metu, kaip girdisi, skautai smarkiai ruošiasi pastatymui „Šienapiūtės" po pastatymo taip pat neturėtų nuleisti rankų, bet eiti tuo keliu toliau.

Skautų ir būtų tikrasis tikslas garsinti mūsų lietuvišką meną tuo pačiu ir mūsų krašto kultūrą šiame krašte.

Algimantas Gruzdyš

— O —
Išraiškos šokio menininkė Elena Kepalaitė, studijavusi klasinį baletą ir šokusi Vilniaus operoje, o Vokietijoje dirbusi su viena iš geriausių pasaulyje modernių šokių akademijoje — Mary Wigmann grupe, š. m. liepos 21 d. suruošė išraiškos šokio koncertą Adelaidėje. Po jos pirmojo rečitalio Melburno mieste rotušės salėje australų spaudoje šiltai atsiliepė apie jos šokius.

KORDOBA

* Lietuvių sekmadienio mokyklos tėvų komitetas sukvietė tėvus ir prijaučiančius į susirinkimą birželio mėn. 24 d. S. L. A 6-to skyr. patalpose, Eufrazio Loza 1070. Susirinkę pasikalbėjo mokyklą liečiančiais klausimais ir priėjo bendros nuomonės, kad dėl mokytojų stokos, mokyklos eiga laikinai sustabdoma, o susidarusias pajamas iš mokyklos parengimų (jos gyvavimo laikų) šimtą šešiasdešimt septynis pezus ir dešimt centų (167,10) pasiūsti lietuvių gimnazijai Vokietijoje. Pasiūsti pinigų įgaliotas M. Bendinskas.

Komitetą sudaro: M. Bendinskas, J. Matusevičius ir K. Mellutienė.

* Liepos mėn. 7 d. Jonas Karolis Jankūnas sukūrė šeimos židinį su Wilma Cristina Regazzi.

* Susivienijimiečiai savo salėje liepos mėn. 8 d. buvo suruošę asado.

* Pranas Židonis, išgyvenęs virš 7 m. nuomotuose namuose, pereitą mėn. sugrįžo į savo namus su šeimais.

* Konstantinas Dulksnis susirgo kraujo spaudimu. Gydytojų ir žmonių priežiūroje ligonis gydosį namieje.

* Fotografas K. Dobkevičius iš Buenos Aires lankėsi Kordoboje, norėdamas susirasti arba išsinuomoti namą. Jis mano persikelti pastoviai gyventi į Kordobą. Ta proga viešėdamas aplankė p. p. Bendinskų, Mellučių ir kitas šeimas.

* Jonas Matusevičius gavo iš Lietuvos liudną žinią: mirė jo motina šių metų birželio mėn. 23 d.

M. B.

Amerikiečiai pavertė draugai laisvinimo reikalu

New York (LAIC) — Gegužės 25 d. New York, Town Hall įvykusioje Amerikiečių pavergtųjų tautų draugų susirinkime priimta ši rezoliucija —

„Mes širdingai jungiamės prie Amerikos ir kitų pasaulio žmonių taikos ilgesio. Tačiau taika negali būti išpirkta laisvės kaina, ji tik gali būti laimėta plečiant laisvės sritis. Kadangi vandenilio jėgos karas pareikalavo dešimčių milijonų civilinių gyventojų gyvybių, tad laisvi žmonės niekad tokio karo nepradės. Globalinio karo pavojų sudaro tik viena trečdalis žemės rutulio kontroliuojanti komunistų totalinė diktatūra, kurios kelių žmonių beprotiškumas ar silpnumas gali pradėti tą visišką sunaikinimą.“

BULGANINAS IR CHRUSČIOVAS NORI PASIEKTI IR AMERIKĄ

New York (LAIC) — Daily Mail, Charleston, W. Virginia, gegužės 29 d. rašo, kad Bulganinas ir Chruščiovas — tie du pasaulyje besibastą Kremliaus carai metė savo žvilgsnį į šią Atlanto pusę. Jie tirta galimybes apsilankyti Kanadoje. Jie daro viską, kad būtų pakviesti į Kanadą. Kanados premjeras Louis St. Laurent dar nieko tuo reikalu nepadarė, tačiau Maskvoje skelbiama, kad Kanada tą reikalą svarstanti.

Jų tikslas ne patekti vien Kanadon. Jų siekiamai daug didesni. Jų propagandos taikyns ne Kanada, bet JAV ir Lotynų Amerika. Bulganino ir Chruščiovo kelionė plačiai praskambės Amerikos spaudoje, atsispindės televizijoje, o iš čia jiems naudinga propaganda pasieks ir Lotynų Ameriką. Tuo būdu Sovietų tieldu valdovai keliautų visoje Amerikoje.

Toliau, jie toje Kanados kelionėje nerizikuos savo saugumu, nuovargiu ir naudosis proga sulaukti pakvietimo į JAV-bes.

Raudonieji visais būdais taikosi Lotynų Amerikai. Jie tariasi su Argentina platiems prekybiniams santykiams užmegzti. Kremliuje Chruščiovas Argentinos ambasadoriui jau pareiškė norą greitai laukti Argentinoje.

Urugvajaus Prekybos Rūmai primė pakvietimą ir paskyrė didelę delegaciją lankyti Sovietų Rusiją.

Šias to laikraščio pastabas kongresmanas Robert C. Byrd iš West Virginijos paskelbė birželio 4 d. Kongreso rekorduose. Kongresmanas tąja proga pareiškė tikėjimą, kad mūsų kaimynai turi žinoti, jog jų žmogždžių buvimas šioje Atlanto pusėje nėra pageidaujamas.

BULGANINAS IR CHRUSČIOVAS LANKYS SKANDINAVŲ KRASTUS

Stockholm — (LAIC) — Sovietų vadai Bulganinas ir Chruščiovas pakviesti lankytis švedijoje, Danijoje ir Norvegijoje. Vizitai numatomi 1957 metų pavasarį.

GRAŽUS LIETUVIŲ PASIRODYMAS

Liepos 17 d. didelėje Armėnų salėje įvyko 14 tautų, kovojančių prieš savo pavergėją Sovietų Sąjungą, gražus folklorinis vakaras. Tą parengimą surengė tų 14 tautų valdyba, kurios pirmininkas yra didelis lietuvių bičiulis Sr. Martinez Berseche. Valdyboj lietuvius garbingai atstovauja Gvidas Mačanskas ir Juozas Vaštakas. Tarp kitko ta valdyba leidžia įdomų mėnesinį biuletinį "La Voz de la Libertad". Tame gražiame tautų parengime pasirodė ir lietuviai. Nesuklysimis tvirtindami, kad gražiausia programa dalis buvo lietuvių pasirodymas. Lietuvių chorą įvairi publika sutiko karštu plojimu. Montevideo lietuvių katalikų chorui vadovauja jaunas, energingas idealistas, uolus katalikas Vytautas Dorelis. Planu akompanuoja Irena Mikalajūnaitė. Be to, choro dirigentas suorganizavo pučiamųjų instrumentų akompanimentą, kuris labai gražiai skambėjo.

Choras pradėjo neseniai išmokta daina "Lėkčiau į Tėvyne", kurios pirma dalis šiek tiek silpniau išėjo, bet įsidrąsinę choristai labai gražiai atliko kitas dalis. Šauni, darniai atlikta "Sutems tamsi naktuzėlė" su žavėjų visų klausytojų sielą, o "Miškų Gėlė", tapusi Montevideo publikos favorite, nuostabiai atlikta, susilaukė išties audrų plojimų. Tenorų dainavo: K. Vilkas, Alb. Morkevičius, Vl. Baliukonis, Pr. Baliukonis ir St. Stendelis. Bosais: p. Tamošiūnas (svečias iš Brazilijos), E. Caimi, Fel. Kairys, St. Karvinkas (kasininkas), G. Mačanskas, Ant. Zupka ir Ant. Brazys. Scenaristais: Em. Brazienė, O. Zupkienė, Alb. Milašičiūtė (vicepirmininkė). Ad. Čirputė ir El. Gramašauskaitė. Altais: Vl. Trakimaitė, O. Vaštakaitė, D. Griniūtė, J. Malinauskaitė, J. Vėtaite ir Alb. Sabaliauskaitė. Tai buvo vienintelis tame parengime dalyvavęs choras. Pasirodo, lietuvių kolonija vienintelė turinti tokį šaunų chorą, pasiekusį aukštą meninį lygį.

Lietuvių tautiniai šokiai nemažiau sudomino publiką, kaip ir dainos. Tautiniams šokiams vadovavo nepamainoma mokytoja p. Genė Stanevičienė. Šokius atliko jaunoji šokių grupė. Pirmiausia mergaitės gražiai pasirodė su "Kepurėne", kurią atliko: Ilda Lengvenytė, Nijolė Stanevičiūtė, Luisa Dutkaitė. Genė Švobaitė, Alba Valentūnaitė, Jadvyga Žukaitė, Elena Gramošauskaitė ir Janė Vėtaite. „Lenciūgėlis“ patraukė visų širdis. Akompanavo akordeonu Vyt. Evovlucas. Vyriską dalį labai valdžiai atliko Pr. Baliukonis, o mergaitės N. Stanevičiūtė, G. Švobaitė, J. Vėtaite ir Jadvyga Žukaitė savo dalį atliko gražiai ir su menišku įsijautimu. „Malūnas“ gražiausias ir sudėtingiausias tautinis šokis, sužavėjo visus dalyvius visų tautų, senus ir jaunas. Mergaitės buvo tos pačios, — berniukai: Gvidas ir Romas Mačanskai. Polo ir Nelson Petrauskai, Rik. Vidžius, M. Grigas, P. Baliukonis ir A. Stankevičius.

Pasibaigus meninei programai tęsėsi šokiai griežiant Vyt. Evovlucuko orkestrui „Ritmos Tropicales“. Dalyvių buvo virš 400 nors lietuvių neseniai surengtoje šventėje toje pačioje vietoje buvo apie 600 dalyvių. Tokį didelį dalyvių skaičių lietuviai galėjo sutraukti gerai varoma propaganda, bet dar labiau patraukė malonūs svečiai argentiniečiai, vadovaujami p. Kvirino Runimo suvaidinę gražią „Karlolio Tetą“.

Lietuvių surengtame vakare buvo geresnė tvarka, nors žmonių spūstis tada buvo labai didelė. Bufetas labai gerai dirbo, nes jį aptarnavo nepamainomai apskrūsi, nuovargio nepalaužiamai B. Šerkšnienė, Urs. Godienė, Kl. Vidžius, E. Caimi, J. Dobilevičius, J. Valaika, K. Jegorof ir

J. Šoesnulevičius. Svečių priėmimu rūpinosi Juozas Vaštakas, Jonas Mockevičius, G. Mačanskas, R. Vidžius ir kiti jaunuoliai. Nijolė Stanevičiūtė su Gene Švobaitė lietuviams įgimtu meilumu padalino svečiams programas. Kristina Klimaitė, Birutė Žukaitė, Teresė Drobniuskaitė ir Poviliukas Debeslukas gražiai puošė lietuviška trispalve patenkintų svečių širdis.

Argentiniečių artistų apsilankimas Urugvajuje buvo tikrai istorinis įvykis Urugvajaus lietuvių gyvenime, davė daug rūpesčių ir darbo kaip vieniems, lyglai ir antriems. Urugvajiečiai lietuviui nuoširdžiai dėkoja p. Kv. Runimui ir visiems, maloniems argentiniečiams lietuviams, už tas gražias, neužmirštamas kartu praleistas dienas ir taip pat visiems tiems, kurie su tokiu pasiaukojimu dirbo tam nuostabiui vakarui. Ypatinga padėka turėtų būti pirmoj mūsų lietuviams kunigams vadovavusiems tam darbu, paskui V. Stanevičiaus, V. Dorelio, A. Godo, F. Grigo, K. Vidžiaus, J. Miklovio, A. Vaitelio J. Mockevičiaus šeimos ir visiems kitiems daug laiko ir darbo paaukojusiems tai gražiai Urugvajaus - Argentinos lietuvių dienai.

Urugvajaus lietuvių GRAŽINAMA IR TOBULINAMA LIETUVIŲ BAŽNYČIA MONTEVIDEOJE VARPAI. — Jau nebetoli toji diena, kai suskambės 4 varpai Urugvajaus padangėje. Paruošiamieji darbai jau baigiami. Geležiniai rėmai ant kurių kybos varpai jau sukelti į bokštą. Tik dar nepaskelbta diena, kada galės atvykti Montevideo arkivyskupas atlikti varpų šventinimo apeigas. Varpai nebus virvėnės traukiami, bet juos judins elektros srovė, kad darniai ir sutartinai skambėtų. Visi laukia tos dienos, kada varpai pakils į bokštą ir pasigirs pirmieji jų balsai. Be abejo tąja proga įvyks iškilmingos varpų krikštynos su atitinkama puota ir prakalbotimis.

BAŽNYČIOS LANGAI. — Bažnyčios langai irgi jau atplaukė švedų laivu Vaseland iš Sao Paulo, bet dar jie randasi Montevideo muitinėj. Rūpinamasi juos išimti ir tikimasi juos išgauti be maito. Tuomet lietuvių parapijos lažnytelė tikrai bus graži. Langai yra piešti menininko,

kuris baigė Vilniuje meno mokyklą dėl to netrukus languose lietuviškų pagražinimų, o ypač aplink paveikslus mirgulluos lietuviškos juostos. VARGONAI. — Užsakyti gražūs dūdy vargonai, kurie jau yra pakeičti į Montevideo. Juos padarė garsusis Walckerio fabrikas Vokietijoje. Sudėjus langus, sustačius vargonus ir sukėlus varpus, bus griebiamasi bažnyčios išdažymo darbu.

MARIJOS SILUVOS ALTORELIS. Arti bažnyčios durų moterų puosėje yra baigiamas daryti gražus ir meniškias Marijos Siluvos altorelis. Tikimasi rugsėjo 8 jau bus baigtas ir bus galima Marijos garbei Lietuvos šventėje atlikti prie to altorelio pirmąsias šv. Mišias.

ISPŪDINGOS METINĖS. Birželio 26 d. Montevideo lietuvių turėjo malonią progą paminėti ir atšvęsti žinomo rašytojo, Lietuvių Atstovybės atachee p. Kazimiero Čibiro - Verax 45 metų sukaktį. Vaisės įvyko p. p. Petro ir Domicelės Kerpiškių namuose. Dalyvavo Montevideo lietuvių parapijos klebonas kun. J. Giedrys, S.J., kun. Sukackas, Lietuvių Atstovybės atachee p. Grišonas su Ponia, p. p. E. Jusys, A. Zupka su Ponia, p. p. Goda su Ponia, p. Vidžius su Ponia, p. A. Zdanastavičius su Ponia ir Antanas ir E. Brazilai. Didžiai Gerbiamam Jubiliatui buvo palinkėta ilgiausių metų ir daug sėkmės lietuvių darbui.

* Liepos 21 dieną Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija surengė savo tradicinę „Išėvių Dieną“. Tos garbingos Draugijos pirmininkas J. Jazauskas atidarė tos dienos minėjimą, ragindamas būti visad tauriais lietuviams ištikimais savo tėvų žemei.

Po to sekė vaidinimas — Komedija "Gaila ūsų", kurią gražiai suvaidino mums visiems jau gerai pažįstami artistai: J. Jazauskas, J. Vaštakas, B. Steponis, J. Svetikaitė ir G. Švobaitė. Nors G. Švobaitė pirmą kartą pasirodė didesniame vaidinime, bet savo rolę atliko labai gerai, parodydama geros artistės talentą. Apie kitus artistus yra jau daug kartų rašyta, jie apgynė savo turėtą gero artisto vardą, už ką publika entuziastiškai parodė jiems savo pasitenkinimą.

* Šeštadienį, 28 d. liepos, lietuvių parapijoje buvo pakrikštytas St. Tamošiūno ir Janės Skripkiūnaitės pirmagimis sūnus, kuriam duotas vardas Hector Ramon. Kūmais buvo p-lė Albina Sabaliauskaitė ir Pranas Tamošiūnas. Stasio Tamošiūno brolis daktaras, Graži svečių kompanija maloniai atšventė krikštynas laimingų jaunų tėvų namuose.

* Liepos 11 d. mirė vėžio liga Ona Zavolokin, ponios Slažinskienės sesuo. Ponia Slažinskienė keletą mėnesių slaugė savo seserį savo namuose, parodydama tuo savo tikrą sesers meilę.

SUSIVENIJIMO LIET. ARGENTINOJE ARTIMIAUSI PARENGIMAI

4 rugpjūčio — VERMUTHAS su spec. meno programa (1 sk.).
 18 rugpjūčio — Draug. Moterų MENO VAKARAS SU VAIDINIMU IR ŠOKIAIS.
 25 rugpjūčio — REPRESENTACINĖ 2 Sk. VAKARIENĖ.
 15 rugsėjo — JAUNYSTĖS PRISIMINIMŲ VAKARAS SU SPEC. PROGRAMA IR ŠOKIAIS (5 Sk.).
 22 rugsėjo — DIDELIS MENO VAKARAS SU VAIDINIMU IR ŠOKIAIS (Orkestras "GABRIEL"), 2 Sk.
 S.L.A. CENTRO VALDYBA.

kuris baigė Vilniuje meno mokyklą dėl to netrukus languose lietuviškų pagražinimų, o ypač aplink paveikslus mirgulluos lietuviškos juostos.

VARGONAI. — Užsakyti gražūs dūdy vargonai, kurie jau yra pakeičti į Montevideo. Juos padarė garsusis Walckerio fabrikas Vokietijoje. Sudėjus langus, sustačius vargonus ir sukėlus varpus, bus griebiamasi bažnyčios išdažymo darbu.

MARIJOS SILUVOS ALTORELIS. Arti bažnyčios durų moterų puosėje yra baigiamas daryti gražus ir meniškias Marijos Siluvos altorelis. Tikimasi rugsėjo 8 jau bus baigtas ir bus galima Marijos garbei Lietuvos šventėje atlikti prie to altorelio pirmąsias šv. Mišias.

ISPŪDINGOS METINĖS. Birželio 26 d. Montevideo lietuvių turėjo malonią progą paminėti ir atšvęsti žinomo rašytojo, Lietuvių Atstovybės atachee p. Kazimiero Čibiro - Verax 45 metų sukaktį. Vaisės įvyko p. p. Petro ir Domicelės Kerpiškių namuose. Dalyvavo Montevideo lietuvių parapijos klebonas kun. J. Giedrys, S.J., kun. Sukackas, Lietuvių Atstovybės atachee p. Grišonas su Ponia, p. p. E. Jusys, A. Zupka su Ponia, p. p. Goda su Ponia, p. Vidžius su Ponia, p. A. Zdanastavičius su Ponia ir Antanas ir E. Brazilai. Didžiai Gerbiamam Jubiliatui buvo palinkėta ilgiausių metų ir daug sėkmės lietuvių darbui.

* Liepos 21 dieną Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugija surengė savo tradicinę „Išėvių Dieną“. Tos garbingos Draugijos pirmininkas J. Jazauskas atidarė tos dienos minėjimą, ragindamas būti visad tauriais lietuviams ištikimais savo tėvų žemei.

Po to sekė vaidinimas — Komedija "Gaila ūsų", kurią gražiai suvaidino mums visiems jau gerai pažįstami artistai: J. Jazauskas, J. Vaštakas, B. Steponis, J. Svetikaitė ir G. Švobaitė. Nors G. Švobaitė pirmą kartą pasirodė didesniame vaidinime, bet savo rolę atliko labai gerai, parodydama geros artistės talentą. Apie kitus artistus yra jau daug kartų rašyta, jie apgynė savo turėtą gero artisto vardą, už ką publika entuziastiškai parodė jiems savo pasitenkinimą.

* Šeštadienį, 28 d. liepos, lietuvių parapijoje buvo pakrikštytas St. Tamošiūno ir Janės Skripkiūnaitės pirmagimis sūnus, kuriam duotas vardas Hector Ramon. Kūmais buvo p-lė Albina Sabaliauskaitė ir Pranas Tamošiūnas. Stasio Tamošiūno brolis daktaras, Graži svečių kompanija maloniai atšventė krikštynas laimingų jaunų tėvų namuose.

* Liepos 11 d. mirė vėžio liga Ona Zavolokin, ponios Slažinskienės sesuo. Ponia Slažinskienė keletą mėnesių slaugė savo seserį savo namuose, parodydama tuo savo tikrą sesers meilę.

A. + A. MŪSŲ MIRUSIEJI

* Juozas Jankauskas mirė liepos 29 d. Palaidotas Chacarita kapinėse liepos 30 d. (Plačiau sek. "Laiko" nr.).

— Š. m. rugpjūčio 19 d. 10.30 val., sekmadienį, bus atlaikytos pamaldos už a. a. Antaną Oniūną, mirusį rugpjūčio 22 d. 1954 m. Šv. Mišias užprašė: žmona — Elzbieta ir dukterys — Emilija ir Dijana.

LIETUVOS PASIUNTINYS

adresas: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

LIETUVIŠKAS PENSIJONAS

c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

JUOZAS VASILIAUSKAS

GIUZINIŲ IR UZUOLAUDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms už valkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos
Sav. Antanas Salčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* Montevideo Liet. Kat. RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

- PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA
- REMONTUOJAMA:
- ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAICIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

ATLIEKAMA:
REGULIAVIMAS — REMONTAS — STABDŽIAI
RADIOTORIAI.
ELEKTRINIS VIRINIMAS IR TEKINIMAS (soldadura, autogena, electrica ir torneria)

Sav. MEŠKAUSKAS y CIA.

ESCALADA 2025 CAPITAL FEDERAL
(Altura Av. de Trabajo 5000)

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAI.

Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku komplektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančansko FOTO „REPORTER“
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)
T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keiliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

Casa MUSKĖTAS

Parduoda
PLOKSTELIS, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS, TELEVISIOS APARATUS
ISNUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ
Sav. Mikėlonis ir Gelbuda: Cosquin 6565, Villa Lugano.

ISNUOMUOJAMAS GALPONAS

— SANDELIS 6,50x5 m. su FUERZA MOTRIZ.
Kreiptis: A. Aleksa,
Ascasubi 365, Wilde.

TEXTILBRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718
Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTĖ
c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.
SINGER SISTEMA
Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

V. RAMANAUSKAS

RADIO TECHNIKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

Moterų ŠUKAVIMAI ir KIRPYKLA "OLGA"

Wilde, Avenida Gen. Cadorna 85 (Pirmoj kvadroj nuo Mitre). Darbas atliekamas moderniausiomis priemonėmis. Noriai priimamos mokinės praktikuotis. Išėjusios praktiką sėkmingai verčiasi savarankiškai.
Savininkė:
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius.
Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šefmėdikas.

* „ŽEMAITIJA“, Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokal.

IŠVYKO TRYS KUNIGAI
 Liepos 31 d. iš Aušros Vartų parapijos išvyko į Rosario kun. J. Margis MIC, kun. V. Šimanskis MIC ir kun. A. Kleiva MIC. Jie ten atliks metines aštuonių dienų rekolekcijas ir Marijonų Vienuolijos konstitucijos įsakytą penkmetinį atsinajinimą — dviejų mėnesių dvasinio gyvenimo ir teologinių studijų pagilimą. Prie jų prisidės ir jiems vadovaus kun. J. Duoba MIC. Aušros Vartų parapijoje juos pavaduos iš Rosario atvykę šios bažnyčios statytojas kun. J. J. Jakaitis MIC ir kun. V. Palubinskas MIC.

IS A. L. B-NES VEIKLOS
 Liepos mėn. 22 d. lietuvių parapijos patalpose įvyko naujai išrinktos Centro Valdybos posėdis. Pagrindiniai dienotvarkės punktai buvo: pareigų pasiskirstymas, Valdybos narių suregistravimas bei tolimesnės veiklos aptarimas.

Pašikirsčius pareigomis Naująją Centro Valdybą sudarė: Pirmininkas p. Ignas Padvalskis, I-sis Vicepir. Kun. Antanas Kleiva, II-sis Vicepir. Inž. Liudas Stašaitis, sekretorius p. Henrikas Bagdonas, išdėtininkas p. Vladas Cibavičius, nariai: kap. Viktoras Diminskis, pasiėmė ryšių su kitomis tautybėmis palikimo pareigą ir p. Jonas Vedegys vadovaujantis kultūrinio darbo veikimo bare. Naujos Valdybos sąstatas bus pasiūstas viso pasaulio L. Bendruomenėms.

Svarstant einamuosius reikalus numatyta šaukti organizacijų susirinkimą Tautos Fondo reikalų tvarkymui vadovybės rinkimams. Tarsi kultūrinės lietuviškos veiklos suaktyvinimo reikalu ir tuo tikslu bus tariamasi su kitais lietuviškais vienetais.

Ateinančiam susirinkimui kiekvienas C. V. narys pristatys konkretų veikimo planą ateities darbams ir bus svarstoma praktiškiausios priemonės tų darbų įgyvendinimui. Sekantis susirinkimas pramatytas rugpjūčio mėn. 19 d.

SUSIVIENIJIMŲ ATŠVENTĖ METINĖ SVENTĖ

Liepos 21 d. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje savo nuosavoje patalpose atšventė metinę šventę. Salė buvo pilna žmonių. Šventė turėjo dvi dalis. Pirmoje dalyje tarus sveikinimo žodį Dr-jos pirm. VI. Šimolūnui ir veteranui p. Stalioraičiui buvo atidengti Dr. Vinco Kudirkos ir Gen. San Martin paveikslai, sugiedota Argentinos ir Lietuvos himnai ir sekė eilė sveikinimų. Sveikino iš Berisso „Mindaugo“ ir „Nemuno“ draugijų atstovai, Lietuvių Centro pirmininkas A. Mičiūdas, Radio Valandėlės „Lietuvos Aidai“ atstovas p. Karolis Misiūnas, spaudos atstovai: „Laiko“ red. kun. A. Kleiva ir „Argentinos Lietuvių Balso“ red. K. Norkus bei kiti Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Dr-jos svečiai. Visi pasidžiaugė gražia susivienijimiečių veikla, nuosava sale, kurią pastatė Dr-jos nariai savo jėgomis; visi palinkėjo toliau sekmingai tęsti kultūrinį lietuvišką darbą Argentinoje. Antroji dalyje Susivienijimo Scenos Meno Mėgėjų grupė suvaidino linksmą komedią — „Uošvė į namus, tylos nebebus“. Vaidino: Leopoldas Stankevičius, Irena Veličkaitė, Irena Andriuskaitė, Zuzana Stukaitė, Stasys Majauskas (jr.). Sufleriavo Jonė Navikaitė. Sceną paruošė Vladas Sikeris. Režisavo Irena Andriuskaitė. Veikalas buvo suvaidintas be priekaištų. Turinys ir vaidyba atitiko publikos reikalavimus. Tikimės, kad veikalą vėl pamatysime ir Lietuvių Salėje. Šokiams grojo „Gabriel“ orkestras.

Po programos visi organizacijų ir spaudos atstovai buvo maloniai pavaišinti. Reikia pasidžiaugti susivienijimiečių organizuotumu; gali būti pavyzdys ir kitoms organizacijoms švenčių pravedimo atžvilgiu.
 A. Kleivelis

LIETUVIŲ CENTRO VAKARAS

Liepos 28 d. Dr. Basanavičiaus Liet. Centras turėjo Avellanedoje gražų vakarą. Svečių buvo pilna Lietuvių Salė. Suvaidinta linksmas vieno veiksmo A. Čechovo komedija „Meška“, kurią atliko E. Ryselienė, St. Džiugas ir H. Karosas. Režisavo p. E. Ryselienė, o sufleriavo A. Antanaitis. Komedija savo turiniu kažkokių problemų neturi, nors artistai gabios režisūros rankose puikiai perdavė veikalo mintį. Trū-

ko žodinio apdailinimo, kas kėlė žiūrovui kiek nemalonius išpūdžio, tačiau tas reikia priskirti ne artistams, bet pačiam veikalui. Gražiai visus nuteikė Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro Vaikučių Ansamblis su tautiniais šokiais. Šokių paruošė p. Antanina Mikėlionienė, grojo Alg. Cibavičius.

Lietuvių Centras, kuris rengiasi statyti didžiulę salę, vis kaskart gauna lietuviškoje visuomenėje didesnę pritarimą. Linkėtina, kad ši Dr-ja kuo greičiau įžengtų į nuosavas patalpas.

DOVANA AUŠROS VARTŲ PARAPIJAI

Monika Sabaliauskaitė Jankauskienė padovanojo Aušros Vartų lietuvių parapijai gražų arnotą. Arnotas baltos spalvos su mėlynu kryžiumi bei Dievo Motinos paveikslu, papuoštas gražiomis rožėmis. Padovanotas arnotas buvo pašventintas liepos 29 d. po lietuviškos sumos, kuri buvo atlaikyta už Sabaliauskų šeimos mirusius. Gražios vaišės ta proga buvo p. p. Kazlauskų namuose, Valentin Alsina.

PARVEŽTI MUZEJAUS EKSPONATAI

K. Matulaičio rūpesčiu yra parvežti gausūs muzėjaus eksponatai iš Villa del Dique, Kordoba ir prijungti prie muzėjaus lietuvių parapijoje, Avellanedoje. Čia ir lietuviai ir svetimtaučiai daug lengviau galės pamatyti.

Muzėjus Villa del Dique buvo suorganizuotas A. Mikėlionienės ir K. Stankūno pastangomis ir aukomis prieš tris metus. Nupirkus dvi didelės naujas vitrinas yra praplėsta ir pertvarkyta lituanistikos ir meniškųjų audinių skyrius, tačiau visi eksponatai nesutelpa.

PRAŠYMAS

Nuoširdžiai prašome branginančius lietuvišką meną tautiečius savo, kad ir mažą auką padėti įsigyti dar bent dvi vitrinas, kuriose būtų galima patalpinti ir išsaugoti nuo drėgmės iš Kordobos parvežtus eksponatus. Atnaujinant muzėjaus stogą, duris, langus ir darant kitą patobulinimų yra padaryta nemaža skolos.

Muzėjaus Vadovybė

SUKAKTUVES

Šeštadienyje, liepos 28 d. Viktorui Robertui Rukšėnui suėjo 17 metų amžiaus. Ta proga, jo tėveliai Elena ir Stasys Rukšėnai suruošė gražias vaišes savo nuosavoje namuose Qilmėje.

Minėtos dienos vakare susirinko pasveikinti sukaktuvininką jo krikšto tėvai: p. T. Deveikytė - Juknevičienė ir p. V. Rukšėnas. Svečių tarpe buvo: p. p. M. ir A. Jasničiai su šeima; p. p. J. ir J. Šimkevičiai; p. p. E. ir J. Šimkevičiai; p. p. V. ir J. Kyliai su šeima; ponis Genė Padvalskytė - Rukšėnienė su šeima; ponis S. Rukšėnienė su dukrele Rosita; p. V. Padvalskis, p. Z. Juknevičius su sūnumis Pranu ir Ljusto ir Viktoro seneliai Marija ir Kazimieras Baranauskai, bei susutė Mirta ir broliukas Edvardas.
 Kor.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOJE

Edmundas Vytautas Karavaitis, Petro ir Reginos Bruzikų Karavaičių sūnus buvo pakrikštytas Aušros Vartų liet. bažnyčioje liepos 22 d. Krikšto tėvai buvo Jonas Laucius ir Lidia Maria Bruzikas.

* Konstancija Petrauskaitė Deveikienė - Pipitienė, žinomo pramoninko Kazimiero Deveikio - Pipiro žmona, liepos 28 d. savo giminių ir draugų tarpe atšventė 50 metų amžiaus sukaktį. Gražus susirinkusių svečių bei lietuvių kolonijos veikėjų būrys linkėjo Sukaktuvininkei laimingos ateities ir dar daug garbingų metų.

* Juozas Daugirdas, išdirbęs 25 m. Alpagato fabrike, išėjo į pensiją. Už uolumą gavo auksinį laikrodį ir piniginę premiją.

* Karolis Kazlauskas pašauktas atlikti karinę tarnybą ją pakeitė ir dabar eina policininko pareigas.

* Julė Trakienė išėjo į pensiją. Ji dirbo 27 metus „Duplex“ tekstilės fabrike. Išleidama buvo apdovanojama už gerai eitas pareigas vertinomis dovanomis ir pažymėjimu.

* Pijus Sakalauskas, švęsdamas 51 m. gimtadienį, savo namuose suruošė dideles vaišes, kuriose buvo daug žymių kolonijos žmonių.

„LAIKO“ Spaustuvės Statybos Fondui aukojo:

- \$ 1000. — O. L.
 - „ 500. — S. R.
 - „ 50. — Kazim. Zelepūgaitė
 - „ 20. — Veronika Sokaitė.
- Aukotojams nuoširdžiai dėkoja „Laiko“ Administracija

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

- (neskaitant prenumeratų)
- \$ 50. — M. Šaltienė
 - „ 15. — P. Vaicekonis
 - „ 10. — J. Kaušilas
 - „ 10. — E. Simniškis
 - „ 5. — L. Kropas

Visiems Rėmėjams ir užsimo-
 kėjusiems prenumeratą nuoširdžiai
 dėkoja „LAIKO“ Administracija.

PADEKA

Marijai Švedienei už \$ 100. — auką naujiesiems vargonams nuoširdus ačiū.

Parapijos Klebonas

GAUSIOS AUKOS L. K. T. MUZĖJUI AVELLANEDOJE

Kazimieras ir Marija Matulaičiai (iš Villa Rumipal, Cordoba) — pirmojo Tautinio Lietuvos Eucharistinio Kongreso albumą, Palangos vaizdų albumą, Klaipėdos žiemos vaizdų albumą, J. Basanavičiaus gyvenimo albumą su biografija, Lietuvos kelių ir kt. žemėlapi, didelį gintaro gabalą ir gintarinį kandiklį, lietuviškų ir rusiškų pinigų, Europos krepšinio pirmenybių 1938 m. tris ženkliukus, kvitą ir rungtynių programą, tris nuotraukas ir pinigų su Vytimi.

Motiejus Kijimas (iš Rosario) — du žurnalus „Naujas žodis“.

J. Kislaukas — seną maldaknybę.

N. N. — Lietuvos nepriklausomybės dešimtis metų sukakties medali (1918 — 1928).

A. M. — a. a. Vysk. P. Būčio padėkos laišką už lietuviškais raštais austą stulą.

A. Žukauskas — rusišką pinigą. Už aukas maloniai dėkoja Muzėjaus vadovybė

PADEKA

Už nuoširdų patarnavimą K. Matulaičiui parvežant muzėjaus eksponatus iš Villa del Dique, Kordoba, į Avellaneda, maloniai dėkoja Muzėjaus Vedėja
 A. Mikėlionienė

PADEKA

Reiškiame nuoširdžią padėką p. p. Betty Buronzo, L. Palulionytei, Art. Mičiūdui, p. Veglo ir kitiems prisidėjusiems prie mūsų koncerto paruošimo. „AITVARAI“

* Petras Kavaliauskas smarkiai susižeidė ranką. Paguldytas ligoninėje, c. Solis 218, Bs. Aires.

* Antanas Petrauskas jau trečia savaitę guli ligoninėje Muñiz, pavil. 4, 11 salė.

* Antanas Kavaliauskas susilaužė koją. Išgulėjęs ligoninėje apie mėnesį laiko, grįžo namo.

* Vincas Ratkus susižeidęs pirštą turėjo komplikacijų ir reikėjo daryti net dvi operacijas. Ligonis gydosi namuose.

* Būrys šilauka paguldytas Vidreoro poliklinikoje, Bernal, nes sužeista koja negerėja.

* Izidorius Dailidė gavo liūdną žinią, jog Lietuvoje mirė jo motina Ona Čiuskaitė - Dailidienė.

PAJESKOJIMAS

Jieškomas Juozas Micevičius, sūnus Ambrozėjaus, kuris 1937 m. iš Paraguaus atvyko Argentinoje. Pranešti: L. Kropas, Beguerestein 950, Lanus Oeste.

BERISSO

* Marija Zujytė maloniai dėkoja visiems tautiečiams, kurie ją šelpė ir šelpia nelaimės, ligos, atveju. Ypatinga padėka priklauso p. p. V. ir Z. Juškams, kurie išrūpino dokumentus pensijai, aukų rinkėjoms E. Mažulkienei ir O. Laurinaitienei, be to Juškei, Mikėlaitienei, Baubinui, Glemžienei, Virbickienei ir kitiems.

TEMPERLEY

Liepos 24 d. mirė Petronėlė Šeškauskaitė - Česlė. Paliko 18 m. sūnų ir namus netoli Temperley stoties. Prieš 18 metų jos vyrą užmušė traukinys netoli Remedios de Escalada.

JUOS JAU VISI PAŽISTA

Argentinos visuomenė ir spauda pradeda reaguoti į Sovietietes pinkles ir jų gudrią propagandą dėl masinių Argentinos piliečių vykimo į sovietinį „rojų“.

„La Prensa“ 24. 7. 56, 8 psl., bū-

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanos
 Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027
 Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 524296

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi
 Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.—
 Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

VIII METAI — Nr. 171 2 DE AGOSTO

1946 1956

VYČIŲ SAJUNGA
 KVIEČIA VISUS Į

DIDELĮ ŠOKIŲ VAKARĄ,
 kuris bus 1956 m. rugpjūčio 11 d. 21,30 val.
 Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.
 Šokiams gros džiaz (jazz) orkestras „TROPICAL NOBEL“,
 dainuos — RENĖ MONTALBAN.
 VYČIŲ draugai ir prijauciantieji, nepraleiskit progą gra-
 žiai pasilinksmiti su lietuvišku jaunimu.

Valdyba

dingai ir plačiai aprašo, kaip buvo elgiamasi su šiais nelaimingaisiais, patekusiems į komunistų agentų nagus, vykstant į Odesą Argentinos laivu „Entre Rios“.

Gaila, kad „rojaus“ agentai dar randa neišmanėlių, kurie palikę šį mums svetingą ir laisvą kraštą — Argentina, vyksta tenai į baisų skurdą ir vargą, iš kurio jau nebėra vilties ištrūkti.

UŠPLĖDO KOMUNISTŲ PROPAGANDA

Daugelis mūsų tautiečių gauna laiškuose idėjų komunistų propagandos laikraštuką: „Už sugrįžimą į Tėvynę“, siunčiamą iš Vokietijos. Tokių spausdinių pusiau slaptas gavimas — gali pakenkti geram lietuvių vardui šioje svetingoje šalyje.

Būtų gerai, kad Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas apie tai tartų žodį ir kad sustabdytų tą mums jau gerai pažįstamą bolševikų „dovana“.

NEPAPRASTAS PARENGIMAS

Š. m. 21 d. liepos įvyko A. L. B-nės Temperley Apylinkės nepaprastai gražus parengimas „Sociedad de Fomento“ salėje, Villa Sastre.

Atidarymo žodį tarė Temperley Apylinkės p-kas p. VI. Cibavičius, o paskaitą apie „Išvėjų Dieną“ padarė p. J. Vedegys.

Paskaitos turinys ir jos dėstymas visą laiką buvo įdomus ir vaizdžiai autoriaus nušviestas, už tai publika jam padėjo plojimais. Po paskaitos vyrų kvartetas „Aitvarai“ išplėdė keletą liaudies dainelių p. V. Cibavičiaus vadovaujamas.

Daugiausiai temperliškiaus sužavėjo mergaičių grupės „Birutė“ tautiški šokiai, sumaniai ir gražiai p. A. Černiauskiens vadovaujami.

Po visų šių įdomumųėjo šokiai iki „gaidžių“.

Tenka pasidžiaugti ir pasididžiuoti, kad temperliškiai lietuviai gal dar pirmą kartą turėjo tokį gausų susirinkimą, per 300 asmenų.

Šiam parengime griežė nepamainomas p. Vyt. Balčiūno orkestras. c. artistiškaai virkdė akordeoną p. Edvardas Radionovas.

Šiam nepaprastam parengimui ir jo pasisekimui daug pasidarbavo šie asmenys: p. VI. Cibavičius su šeima, p. M. Morkūnas su poniu Stase Morkūniene ir sūnumi, p. M. Povilaitis su šeima, p. P. Vaitkevičius, p. VI. Balčiūnas, p. Vt. Bartalis ir kiti.

Garbė temperliškiam, kad sugebėjo pasirodyti vietiniams, jog esame tie „lituanai“, kurie mokame ir save ir kitus gerbti.

Koresp.

ROSARIO

* A. a. Pranas Žiemelis mirė liepos 21 d. po ilgos ir sunkios ligos. Paliko nuliūdusią žmoną Salomeją Rudytę Žiemeliene, dukrą Mariją Luciją ir keletą artimesnių giminių. Palaidotas sekmadienį, liepos 22 d., La Piedad kapuose. Šermentyse ir laidotuvsė dalyvavo labai daug tautiečių. Religinės apeigas atliko kun. Jonas Duoba MIC.

* Lietuvių Rosario Bendruomenė savo parengimų salei deda naujas patogias grindis. Tikimasi, kad salės pagerinimas prisidės prie didesnio Rosario lietuviškojo jaunimo įdėjimo.

* Ruošiamas didelis asado, kurio metu bus pirmą kartą išbandytos naujosios parengimų salės grindys. Tiksliai parengimo data bus paskelbta sekančiame „Laiko“ nr.

* Atvyko į lietuvių parapiją trys nauji kunigai marijonai: kun. Juozas Margis, kun. Vitas Šimanskis ir kun. Dr. Antanas Kleiva. Čia jie atliks metines rekolekcijas ir per du mėnesius gilinsis į dvasinio gyvenimo studijas.

Kaip žinoma, kun. V. Šimanskis yra žymus muzikas, mokslus gilinęs garsiojoje Romos šv. Cecilijos Konservatorijoje. Tikėkimės, kad jo apsilankymas pagyvins lietuviškąjį giedojimą ir mūsų parapiją.

* Išvyko į Avellaneda kun. Jonas Jakaitis MIC ir kun. Vytautas Palubinskas MIC. Avellanedoje jie pavaduos tris kunigus, kurie dvasiniam atsinajinimui atvyko į Rosario.

* Rosario Lietuvių Bendruomenė jau pradėjo lieti cementines grindis po praplėsta pastoge.

* Gustavas Kareckis pardavęs kalvę Constitution miestelyje pasistatė dviejų aukštų namą Rosario mieste, prie Uruburu gatvės. Ten įsirengė kalvę ir atidarė didelę įvairių reikmenų parduotuvę.

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSMOKEJAI PRENUMERATĄ?

AUŠROS VARTŲ MOKYKLOJE PRASIDĖJO LIETUVIŠKOS PAMOKOS

Šeštadienį, birželio 23 d., Aušros Vartų Mokykloje, Brasil 835, Avellaneda prasidėjo lietuvių kalbos ir kitų lituanistikos dalykų pamokos. Moko lietuvaitės, šv. Kazimiero Seserų vadovybė.

Pamokos yra kiekvieną šeštadienį, 3 val. popiet.

Sekmadieniais, 10.30 val. (per Lietuvių Sumą) iš toliau atvykusiems vaikams, kurie nori išmokyti katekizmo (pasiruošti Pirmajai Komunijai) ir neina į Aušros Vartų Mokyklą Sesselės Kazimierietės dėsto katekizmą lietuviškai. Pamokos yra Vaikų Darželyje.

Visi tėvai paraginkite savo vaikus, kad jie pasinaudotų lietuviškoms pamokomis.